

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA HELU

z dnia 17 grudnia 2025 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026 - 2029.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), art. 4 ust. 1, 2 i 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),

Rada Miasta Helu uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026 - 2029” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się burmistrzowi Helu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2026 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE MIEJSKIEJ HEL NA LATA
2026–2029**

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	3
WPROWADZENIE	4
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	7
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	9
CHARAKTERYSTYKA GMINY MIEJSKIEJ HEL	10
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	11
PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE MIEJSKIEJ HEL	12
DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	13
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE MIEJSKIEJ HEL.....	18
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	21
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	21
PROBLEM ALKOHOLOWY	23
PROBLEM NIKOTYNOWY	24
PROBLEM NARKOTYKOWY	25
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU	27
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH.....	29
ZABURZENIA ODŻYWIANIA.....	29
PRZEMOC.....	30
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	35
.....	35
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	35
PROBLEM ALKOHOLOWY	37
PROBLEM NIKOTYNOWY	38
PROBLEM NARKOTYKOWY	39
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	41
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH.....	43
INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE.....	44
PRZEMOC.....	45
WNIOSKI Z BADAŃ SPOŁECZNYCH	49
UCZNIOWIE.....	49
DOROŚLI MIESZKAŃCY	52

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	55
CEL I	56
CEL II	59
CEL III	62
REALIZACJA PROGRAMU	64
ADRESACI PROGRAMU	64
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	64
ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.....	65
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	65
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	66
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	67
BIBLIOGRAFIA.....	69
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	70
SPIS RYSUNKÓW	70
SPIS TABEL	70
SPIS WYKRESÓW.....	71

WYKAZ SKRÓTÓW

AA – Anonimowi Alkoholicy

CBOS – Centrum Badania Opinii Społecznej

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

MBP – Miejska Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego

MOPS – Miejski Pomocy Społecznej w Helu

NGO (ang. *non-governmental organization*) – organizacja pozarządowa

NPZ – Narodowy Program Zdrowia

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

PB – Pełnomocnik Burmistrza Helu

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pucku

PPR – Punkt Pomocy Rodzinie

KP – Komisariat Policji w Juracie

pp. – punkt procentowy

UM – Urząd Miasta Helu

ŚŚ – Świetlica Środowiskowa „Bocianie Gniazdo”

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

WPROWADZENIE

W Polsce problematyka uzależnień od alkoholu i narkotyków stanowi istotne wyzwanie zdrowotne i społeczne, wpływając zarówno na jednostki, jak i całe społeczności. Nadużywanie tych substancji prowadzi nie tylko do poważnych konsekwencji zdrowotnych, ale również do rozpadu więzi rodzinnych, wykluczenia społecznego, wzrostu przestępczości oraz obciążeń dla systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Problem ten dotyka różnych grup wiekowych, jednak szczególnie niepokojące są statystyki dotyczące młodzieży i młodych dorosłych, wśród których obserwuje się wzrost eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi.

Napoje alkoholowe są bezspornie najbardziej dostępną substancją psychoaktywną w każdej grupie wiekowej. Według Raportu opracowanego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, od 2007 roku spożycie alkoholu na 1 mieszkańca w ciągu roku przekracza 9 litrów – w 2022 roku wyniosło ono 9,37 litrów, co jest wartością najniższą na przestrzeni ostatnich 5 analizowanych lat¹. Problem spożywania alkoholu dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn, jednak to właśnie mężczyźni stanowią grupę szczególnie narażoną na częstsze sięganie po tego typu substancje – spożywają oni alkohol niemal trzykrotnie częściej niż kobiety, tj. przez średnio 106 dni, podczas gdy kobiety piją alkohol średnio przez 37 dni w ciągu roku. Taka różnica może być związana nie tylko z czynnikami społecznymi i kulturowymi, ale także z odmiennymi preferencjami – mężczyźni częściej wybierają piwo, podczas gdy kobiety chętniej sięgają po wino².

Niepokojącym zjawiskiem jest również znaczne spożycie alkoholu wśród młodzieży, co może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych w przyszłości. Według wyników ostatniej edycji europejskiego badania ESPAD (*European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*) z 2024 roku, prowadzonego na reprezentatywnej grupie młodzieży szkolnej w wieku 15-16 lat, odsetek uczniów w Polsce, którzy pili alkohol w ciągu ostatnich 30 dni, wyniósł 39,1%. W porównaniu z poprzednią edycją badań ESPAD, wartość ta uległa spadkowi o 7,5 pp.³

¹ Szmidt J., i in., Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023

² Tamże

³ Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 r.

Innym z kluczowych wyzwań współczesnego społeczeństwa jest dostęp do narkotyków. Ich dostępność, wzorce konsumpcji oraz konsekwencje prawne i społeczne wymagają stałego monitorowania i działań prewencyjnych. Europejski Raport Narkotykowy z 2024 roku zwraca uwagę na fakt, że około 8,0% mieszkańców Europy w wieku 15-64 lat używało tego typu substancji w ciągu ostatniego roku, natomiast blisko co trzeci podejmował się tego przynajmniej raz w ciągu całego swojego życia (29,9%). Najwyższy odsetek osób dotkniętych problemem obserwuje się w grupie wiekowej 15-34 lat, gdzie w ciągu ostatniego roku było to 15,0%⁴. Według badań ESPAD z 2024 roku, odsetek uczniów, którzy deklarowali używanie narkotyków kiedykolwiek w życiu, wyniósł 16,9%. Oznacza to spadek w porównaniu z poprzednim badaniem ESPAD z 2019 roku, gdzie tenże odsetek wyniósł 21,4%⁵. W badaniu przeprowadzonym w 2021 roku przez Fundację CBOS, odnotowano, że 13% uczniów używało narkotyków w ciągu ostatniego roku, co oznacza spadek o 3 pp. względem roku 2018. Marihuana i haszysz pozostają najczęściej używanymi przez uczniów substancjami – na zażywanie ich kiedykolwiek w życiu wskazało 36,2% respondentów w 2021 roku, co wskazuje na tendencje spadkowe począwszy od 2016 roku, gdy odsetek ten wyniósł 42,0%, przez 37,5% w roku 2018⁶.

Coraz częściej obserwuje się także uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od wykonywania pewnych czynności), które zgodnie z kryteriami aktualnie obowiązującej Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-11 wykazują podobne mechanizmy do uzależnień od substancji, wśród których znajdują się m.in.: utrata kontroli, priorytetyzacja danego zachowania lub substancji kosztem innych obszarów życia oraz kontynuacja pomimo negatywnych skutków.

Raport Nastolatki 3.0 opracowany na podstawie badania przeprowadzonego między październikiem a listopadem 2022 roku, wskazuje wśród najistotniejszych wniosków na wzrost średniego czasu korzystania z Internetu przez nastolatki w dni powszednie – w 2022 roku było to ponad 5 godzin w ciągu dnia, co oznacza wzrost względem wyników badania zrealizowanego w 2020 roku. Szczególnie alarmujący jest wysoki odsetek nastolatków, którzy w czasie korzystania z Internetu spotykają się z przemocą (44,6%) lub mową nienawiści

⁴ Dane referencyjne zamieszczone w Raporcie pochodzą z okresu od stycznia do grudnia 2022 roku (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, European Drug Report 2024: Trends and Developments, 2024)

⁵ Tamże

⁶ Malczewski A., Młodzież a substancje psychoaktywne w: Młodzież 2021 – raport z badań ilościowych zrealizowanych przez Fundację CBOS, Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej, 2022, s. 208-223.

(68,4%). Brak kontroli rodzicielskiej nad korzystaniem z Internetu przez młodzież może prowadzić do wielu negatywnych konsekwencji, takich jak nadmierne spędzanie czasu w sieci, kontakt z nieodpowiednimi treściami czy zwiększone ryzyko cyberzagrożeń. Tym bardziej niepokojący jest fakt, że ponad połowa nastolatków uczestniczących w badaniu deklaruje, iż ich rodzice nie wyznaczają żadnych zasad dotyczących czasu spędzanego w Internecie (53,7%)⁷.

Nadmierne korzystanie z mediów społecznościowych może negatywnie wpływać na codzienne funkcjonowanie młodzieży, prowadząc do zaniedbywania obowiązków. Obawy budzi fakt, że blisko co czwarty nastolatek często rezygnuje z wykonywania obowiązków domowych na rzecz mediów społecznościowych (23,8%) oraz przyznaje, że z tego samego powodu zaniedbuje swoje obowiązki szkolne (28,7%)⁸.

Dane te podkreślają potrzebę podejmowania skutecznych działań profilaktycznych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków, mających na celu ograniczenie skali problemu oraz wspieranie osób uzależnionych i ich rodzin. Zadania w zakresie redukcji szkód muszą dotyczyć wszystkich grup społecznych i stanowić usystematyzowany proces działań profilaktycznych i terapeutycznych. W procesie tym istotne miejsce zajmują edukacja zdrowotna i społeczna, które są realizowane w środowiskach dzieci i młodzieży w formie programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. Nadużywanie substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków i alkoholu, stanowi poważne wyzwanie zdrowotne i społeczne, zwłaszcza wśród młodzieży. Dynamiczne zmiany w trendach konsumpcji, wzrastająca dostępność substancji oraz nowe zagrożenia, wymagają kompleksowych działań prewencyjnych i interwencyjnych. W związku z tym Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom na 2025 rok rekomenduje m.in.:

- 1) zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, ze szczególnym uwzględnieniem wyników diagnozy lokalnych potrzeb w zakresie leczenia uzależnień,

⁷ Lange R., i in., *Nastolatki 3.0 – Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców*, NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2023.

⁸ Tamże

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych,
- 5) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2029 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie Gminy Miejskiej Hel.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego na okres nie dłuższy niż 4 lata. Biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie

Miejskiej Hel na lata 2026-2029 został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

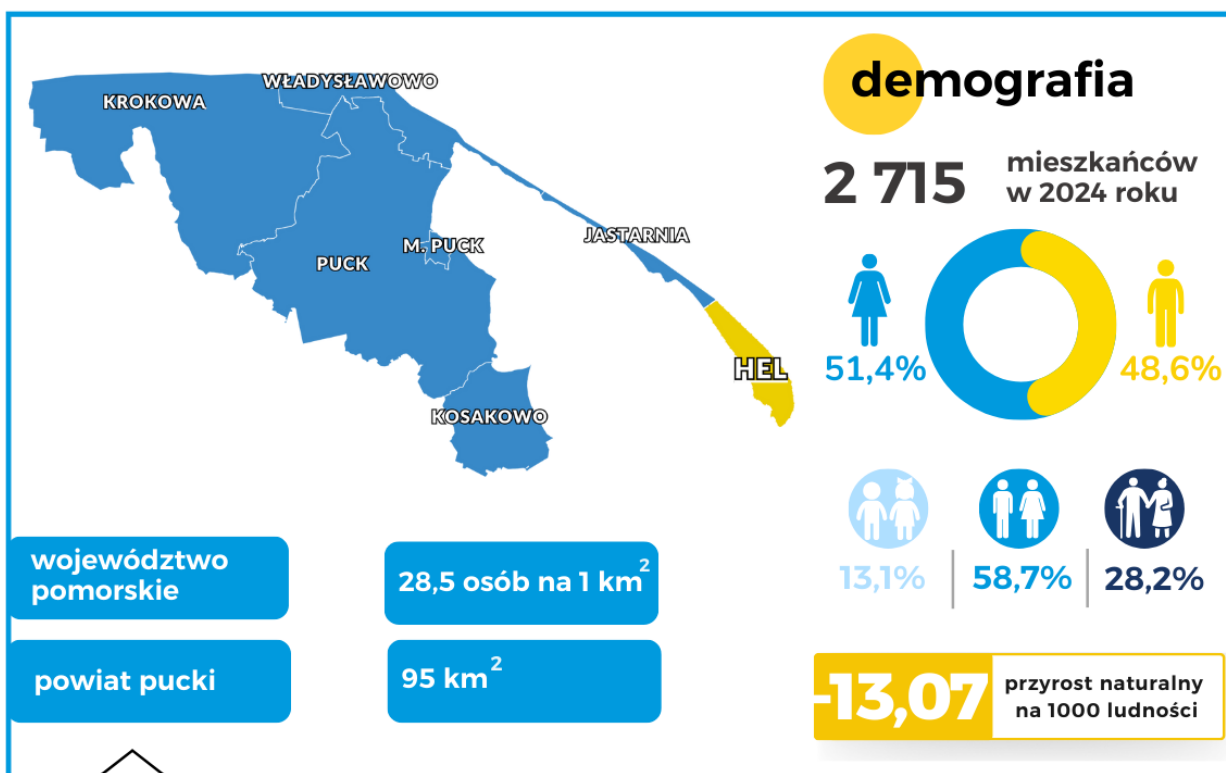
Kierunki działań zawarte w Programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy Miejskiej Hel pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

CHARAKTERYSTYKA GMINY MIEJSKIEJ HEL

pomoc społeczna i inne służby

Mieszkańcy Gminy Miejskiej Hel mogą korzystać z pomocy następujących jednostek organizacyjnych i podmiotów:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji w Juracie
- Zespół Interdyscyplinaryny
- Świetlica Środowiskowa „Bocianie Gniazdo”
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Pomocy Rodzinie

edukacja

Na terenie Gminy Miejskiej Hel funkcjonuje Zespół Szkół Ogólnokształcących, w skład którego wchodzi:

- Przedszkole Miejskie,
- Szkoła Podstawowa,
- Liceum Ogólnokształcące.

W 2024 roku do Przedszkola uczęszczało 69 dzieci, do Szkoły Podstawowej - 163 uczniów, z kolei do Liceum Ogólnokształcącego - 20 uczniów.

kultura

Podstawową jednostką działającą w zakresie kultury jest **Miejska Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego**. Instytucja działa na rzecz rozwoju życia kulturalnego i społecznego mieszkańców Gminy Miejskiej Hel. Jej zadaniem jest organizowanie różnorodnych wydarzeń artystycznych, edukacyjnych i rozrywkowych, wspieranie lokalnych inicjatyw, a także popularyzacja czytelnictwa i udostępnianie zbiorów bibliotecznych.

Źródło: Raport o stanie Gminy Miejskiej Hel w 2024 roku; dane statystyczne za 2024 rok [BDL GUS]

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy Gminy Miejskiej Hel należą:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Komisariat Policji w Juracie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Pucku,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pucku,
- Urząd Miasta Helu,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego,
- Punkt Pomocy Rodzinie,
- Świetlica Środowiskowa „Bocianie Gniazdo”,
- grupa samopomocowa AA „May Day”,
- placówki oświatowe,
- organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe.

Są to instytucje i podmioty prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź wspomagające taką działalność. Ich kooperacja odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej. Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom na terenie Gminy Miejskiej Hel należy zaliczyć:

- pedagogów i psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych,
- członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- funkcjonariuszy Policji,
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- pracowników placówek ochrony zdrowia,
- przedstawicieli organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych.

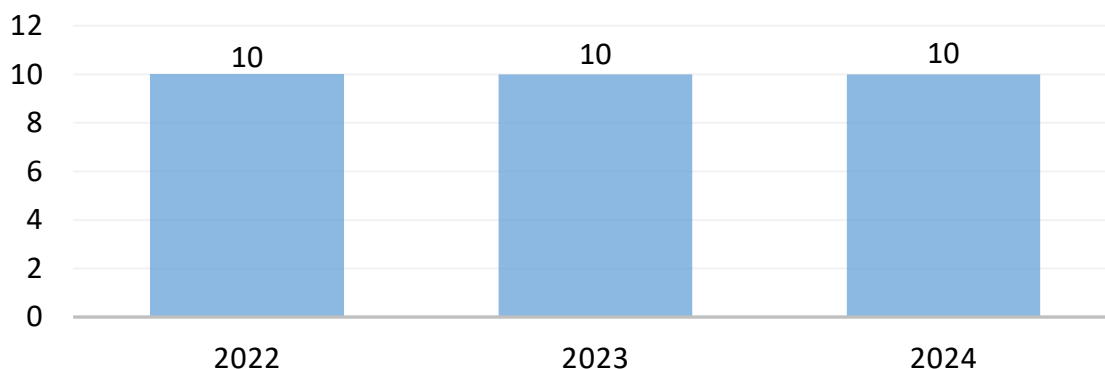

PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE MIEJSKIEJ HEL

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza *stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich*. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się w polu zainteresowania różnych służb, takich jak leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W latach 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu alkoholizmu była stała – rokrocznie było to 10 rodzin z terenu Gminy Miejskiej Hel. W omawianym okresie żadna rodzina nie korzystała ze wsparcia MOPS z powodu narkomanii.

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Helu powołana do wykonywania zadań Gminy Miejskiej Hel w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2024 roku w skład Komisji wchodziło 8 członków⁹. Do zadań MKRPA zalicza się:

1. inicjowanie działań lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
2. kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
3. zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, m.in. poprzez przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Miejskiej Hel,
4. wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z uchwałami Rady Miasta, będącymi podstawą do uzyskania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
5. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
6. rozmowy motywujące do podjęcia leczenia,
7. kierowanie na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
8. współpraca z innymi organami administracji państwowej i samorządowej oraz organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii,
9. podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

⁹ Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2024.

W analizowanym czasie liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy ulegała wahaniom: w 2022 roku były to 4 osoby, w 2023 roku – 8, natomiast w ostatnim roku sprawozdawczym było to 3 mieszkańców Gminy. W przypadku liczby przeprowadzonych rozmów z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym, dostrzegalny jest znaczny spadek z 37 osób w roku bazowym do 8 w ostatnim roku sprawozdawczym. Na przestrzeni omawianych lat wahania dostrzec można również w przypadku liczby osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, zaś najwięcej przypadków odnotowano w 2023 roku (3). Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Helu wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	4	8	3
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	37	23	8
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	3	1

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

Członkowie MKRPA wspierają również osoby zmagające się z problemem przemocy domowej, w tym kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą domową, stosującymi ją oraz jej świadkami. Jedynie w 2022 roku członkowie Komisji podejmowali działania wobec 2 osób stosujących przemoc domową oraz 4 mieszkańców Gminy Miejskiej Hel, którzy doznawali tego problemu, natomiast w pozostałych latach objętych analizą nie prowadzono rozmów z osobami uwikłanymi w problem przemocy domowej.

Tabela 2. Liczba osób dotkniętych problemem przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby doznające przemocy domowej	4	0	0
osoby stosujące przemoc domową	2	0	0
świadkowie przemocy domowej	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

W 2024 roku oraz w latach poprzednich na terenie Gminy Miejskiej Hel funkcjonował Punkt Pomocy Rodzinie, finansowany ze środków pochodzących z koncesji przyznawanych na sprzedaż napojów alkoholowych. Jego zadaniem jest wsparcie osób w kryzysach, w szczególności zmagających się z problemem uzależnień oraz uwikłanych w przemoc domową. W 2024 roku Punkt był czynny łącznie 16 godzin w miesiącu. Dyżury w Punkcie prowadzili psycholog kliniczny oraz wykwalifikowani instruktorzy terapii uzależnień.

Dane zawarte w tabeli wskazują na istotne wahania w liczbie osób korzystających z porad w Punkcie Pomocy Rodzinie w latach 2022-2024. W przypadku osób z problemem alkoholowym odnotowano wzrost z 4 osób w 2022 roku do 24 w 2023 roku, czyli sześciokrotny wzrost, po czym w 2024 roku liczba ta zmniejszyła się do 19. Podobną dynamikę zaobserwowano wśród dorosłych członków rodzin tych osób – z 2 osób w 2022 roku do 10 w 2023 roku, a następnie 4 w 2024 roku. W obszarze problemów narkotykowych również wystąpiła tendencja wzrostowa. W roku bazowym żaden z mieszkańców nie korzystał z poradnictwa PPR, w 2023 roku była to 1 osoba, natomiast w 2024 roku – 2. W przypadku dorosłych członków rodzin osób uzależnionych od narkotyków wzrost był bardziej wyraźny – od 0 w 2022 roku, przez 8 osób w 2023 roku, do 7 w roku 2024. Zgłoszenia dotyczące przemocy domowej utrzymywały się na niskim poziomie. Osoby doznające przemocy zgłosiły się w 2022 i 2024 roku (po 1 osobie), natomiast w 2023 roku nie odnotowano żadnych zgłoszeń. W całym analizowanym okresie nie udzielono porad osobom stosującym przemoc.

Tabela 3. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Pomocy Rodzinie w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby z problemem alkoholowym	4	24	19
osoby z problemem narkotykowym	0	1	2
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	2	10	4
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	0	8	7
osoby doznające przemocy domowej	1	0	1
osoby stosujące przemoc domową	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

Na terenie Gminy Miejskiej Hel w 2024 roku i w latach poprzednich funkcjonowała samopomocowa grupa wsparcia AA „May Day”.

W omawianym okresie w Gminie Miejskiej Hel nie realizowano programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE, IPiN.

W 2023 roku przeprowadzono inny program profilaktyczny, finansowany w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, tj. program *EduLyke*, w którym uczestniczyło 64 uczniów i 3 nauczycieli/wychowawców.

Największą popularnością cieszyły się działania niebędące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi. W 2024 roku były to jednorazowe prelekcje, pogadanki (86 uczestników) oraz festyny i inne imprezy plenerowe, z wyłączeniem sportowych (159 uczestników). W porównaniu z 2022 rokiem oznacza to podwojenie liczby prelekcji (z 42 do 86) oraz wzrost liczby wydarzeń plenerowych o 17 imprez (z 142 do 159). Jednocześnie wyraźnie zmniejszyła się liczba spektakli – z 85 w 2022 roku do 0 w 2024 roku. Z działań jednorocznych zniknęły również konkursy, które w 2022 roku stanowiły znaczącą część aktywności (123 realizacje), a w kolejnych latach nie były już organizowane.

Tabela 4. Działania nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi przeprowadzone na terenie Gminy Miejskiej Hel w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
jednorazowe prelekcje, pogadanki	42	64	86
spektakle	85	82	0
festyny i inne imprezy plenerowe (bez sportowych)	142	82	159
imprezy sportowe - turnieje, wyścigi, olimpiady (bez pozalekcyjnych zajęć sportowych)	0	42	0
konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne itp.)	123	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

W 2022 roku realizowano szkolenia dotyczące rozwiązywania problemów związanych z piciem alkoholu oraz z używaniem narkotyków, w których uczestniczył 1 przedstawiciel służby zdrowia i 1 pracownik oświaty. W 2023 roku w podobnych inicjatywach z zakresu rozwiązywania problemów związanych z piciem alkoholu udział wzięły 34 osoby, natomiast w 2024 roku nie realizowano takich przedsięwzięć.

W ramach działań profilaktycznych oraz dbałości o odpowiedzialną sprzedaż napojów alkoholowych, Gmina Miejska Hel podejmuje inicjatywy mające na celu podnoszenie świadomości i kompetencji osób pracujących w tym obszarze. W związku z tym w omawianym okresie organizowano szkolenia dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz dla sprzedawców, w których w 2022 roku wzięło 80 osób, w 2023 roku – 18, natomiast w 2024 roku było to 56 osób.

Istotnym zadaniem Gminy Miejskiej Hel jest prowadzenie działań profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym. W 2023 roku w przedsięwzięciach uczestniczyło 82 uczniów. W ostatnim roku sprawozdawczym w inicjatywach udział wzięło 159 uczniów oraz 159 rodziców.

Istotnym zasobem Gminy Miejskiej Hel jest Świetlica Środowiskowa „Bocianie Gniazdo”, pełniąca funkcję opiekuńczą, wychowawczą, edukacyjną i profilaktyczną wobec dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz dzieci przejawiających trudności emocjonalne i wychowawcze. Placówka zapewnia uczestnikom bezpieczne środowisko, wsparcie w codziennym funkcjonowaniu oraz możliwość rozwijania kompetencji społecznych i osobistych. W 2024 roku Świetlica realizowała zajęcia na podstawie planów pracy na lata szkolne 2023/2024 i 2024/2025. Jej działalność koncentrowała się na: wspieraniu rozwoju emocjonalnego i społecznego dzieci oraz wzmacnianiu ich osobowości, kształtowaniu pozytywnych postaw wobec siebie, innych osób i otoczenia, pomocy w radzeniu sobie z trudnościami, organizowaniu czasu wolnego w sposób sprzyjający rozwojowi oraz udzielaniu codziennego wsparcia w nauce i odrabianiu lekcji.

W ramach pracy ŚŚ prowadzono zajęcia z elementami socjoterapii, zajęcia plastyczne, pogadanki tematyczne, czytanie książek, gry, zabawy oraz organizowano spacer i wycieczki. Z oferty placówki korzystało od 15 do 22 dzieci – na dzień 31 grudnia 2024 roku zapisanych było 20 uczestników, a łącznie w zajęciach wzięło udział 28 dzieci. Świetlica była czynna również podczas ferii zimowych i wakacji letnich.

Do najważniejszych przedsięwzięć przeprowadzonych w omawianym roku należały m.in.: warsztaty profilaktyczne, zajęcia prozdrowotne, wyjścia do muzeów, przejazdy kolejką wąskotorową i meleksami, zajęcia „survivalowe” ze służbami mundurowymi, warsztaty w Błękitnej Szkole „FRUG”, szkolenie z pierwszej pomocy w OSP, wycieczka rowerowa, zajęcia

profilaktyczne zespołu „THE MEN ELSE”, zabawy w parku linowym, wyjazdy do kina, zajęcia manualne, rejsy statkami, odwiedziny seniorów oraz wigilia świetlicowa.

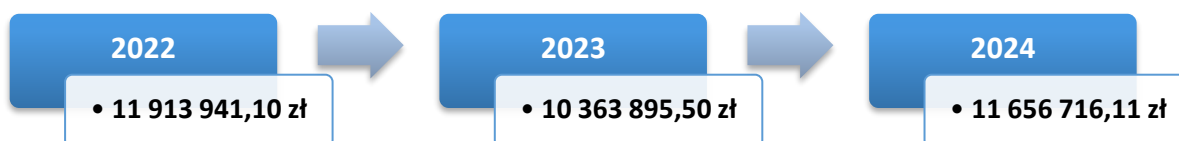
Wydatki na funkcjonowanie Świetlicy w 2024 roku wyniosły 151 988,30 zł i obejmowały wynagrodzenia pracowników, koszty wyżywienia, zakup materiałów dydaktycznych i środków czystości oraz drobne naprawy¹⁰.

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE MIEJSKIEJ HEL

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu.

W 2024 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Miejskiej Hel wyniosła łącznie 11 656 716,11 zł, w tym najwięcej, bo 6 412 637,68 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa). Wartość napojów od 4,5% do 18% (bez piwa) wyniosła 1 578 105,58 zł, natomiast o zawartości alkoholu powyżej 18% – 3 665 972,85 zł. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1. W porównaniu do roku bazowego, w 2024 roku wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy uległa spadkowi o 2,2%, natomiast względem 2023 roku wzrosła o 12,5%.

Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Miejskiej Hel w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

¹⁰ Raport – Sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2024 roku”

W 2024 roku Gminę Miejską Hel zamieszkiwało łącznie 2 300 osób, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu przypadającego na 1 pełnoletnią osobę wyniosła zatem 5 068,14 zł. W 2022 roku, gdy liczba dorosłych mieszkańców wynosiła 2 410 osób, było to 4 943,54 zł, z kolei w 2023 roku wartość ta spadła do 4 363,75 zł, przy liczbie pełnoletnich mieszkańców wynoszącej 2 375 osób.

Rysunek 2. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca Gminy Miejskiej Hel na przestrzeni lat 2022-2024

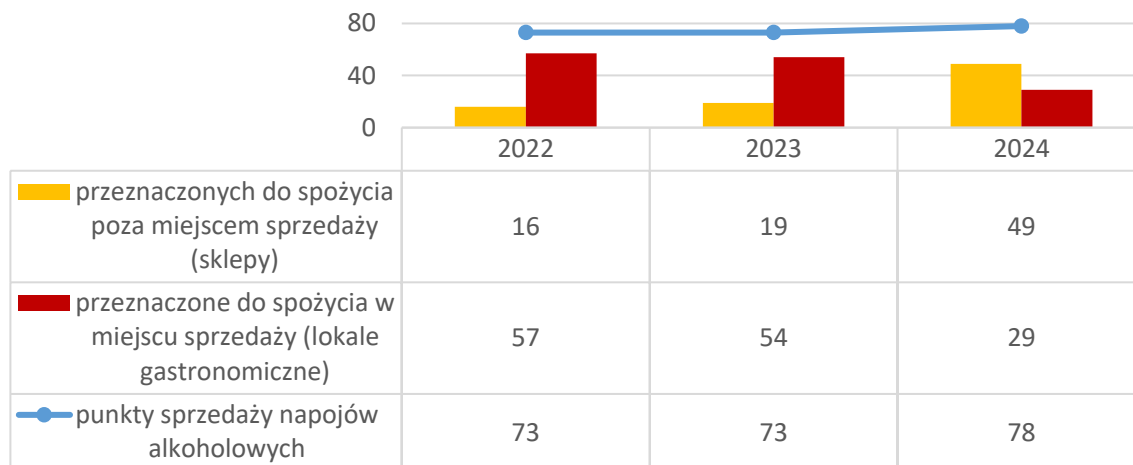

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

W latach 2022-2024 na terenie Gminy Miejskiej Hel odnotowano wyraźne zmiany w strukturze punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Liczba sklepów prowadzących sprzedaż alkoholu przeznaczonego do spożycia poza miejscem zakupu systematycznie wzrastała – z 16 w 2022 roku do 19 w 2023 roku, osiągając 49 punktów w ostatnim roku sprawozdawczym. Wskazuje to na istotne zwiększenie detalicznej dostępności alkoholu. Odmienną tendencję zaobserwowano w przypadku lokali gastronomicznych, w których alkohol jest spożywany na miejscu. Liczba tych punktów uległa zmniejszeniu: z 57 w 2022 roku do 54 w 2023 roku, a następnie do 29 w roku 2024. Oznacza to znaczący spadek liczby lokali gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. Jednocześnie całkowita liczba punktów sprzedaży alkoholu wzrosła z 73 w 2022 roku do 78 w 2024 roku. Dane te wskazują, że mimo zmniejszenia liczby lokali gastronomicznych, ogólna dostępność alkoholu w Gminie Miejskiej Hel zwiększyła się, głównie za sprawą dynamicznego wzrostu liczby sklepów oferujących sprzedaż napojów alkoholowych.

Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Miejskiej Hel na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, uzależnieniami behawioralnymi oraz doświadczaniem przemocy.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o 0,5 pp. od 100%.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

Uczniowie z Gminy Miejskiej Hel wypełnili łącznie 31 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę próby według płci. W badaniu diagnozującym problemy społeczne nieznacznie dominowały dziewczynki, które stanowiły 64,5% badanej próby (20 osób), podczas gdy chłopcy wypełnili pozostałe 35,5% kwestionariuszy (11 osób).

Rysunek 3. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N¹¹=31

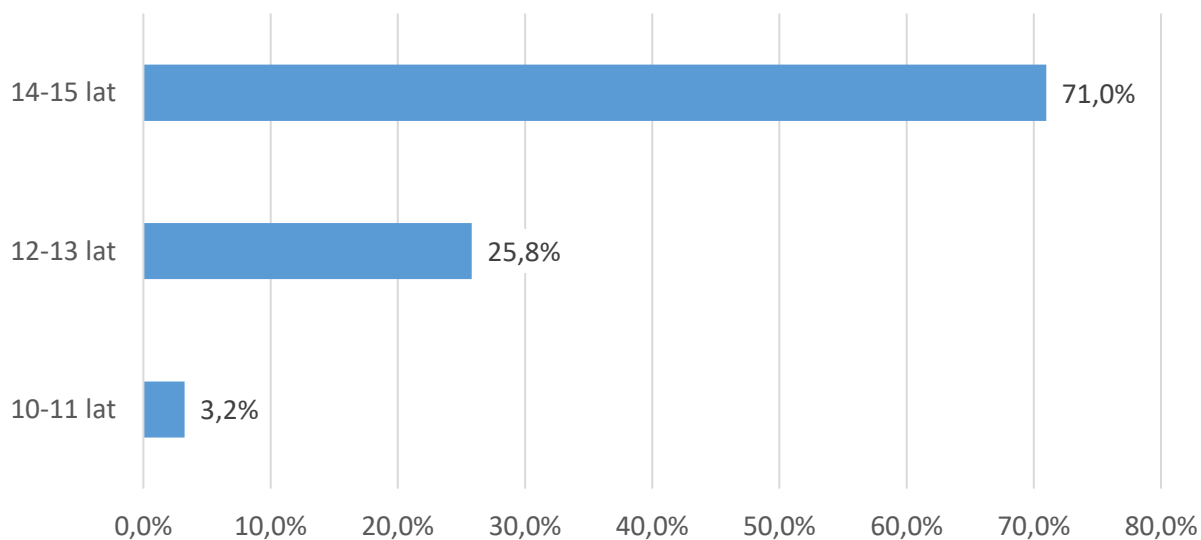

Podział ankietowanych ze względu na wiek przedstawiał się w sposób następujący – największa część uczniów biorących udział w badaniu, zadeklarowała wiek mieszczący się w przedziale 14-15 lat (71,0%), 25,8% respondentów wskazało na wiek 12-13 lat, z kolei 3,2% uczestników badania miało wówczas 10-11 lat.

¹¹ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie

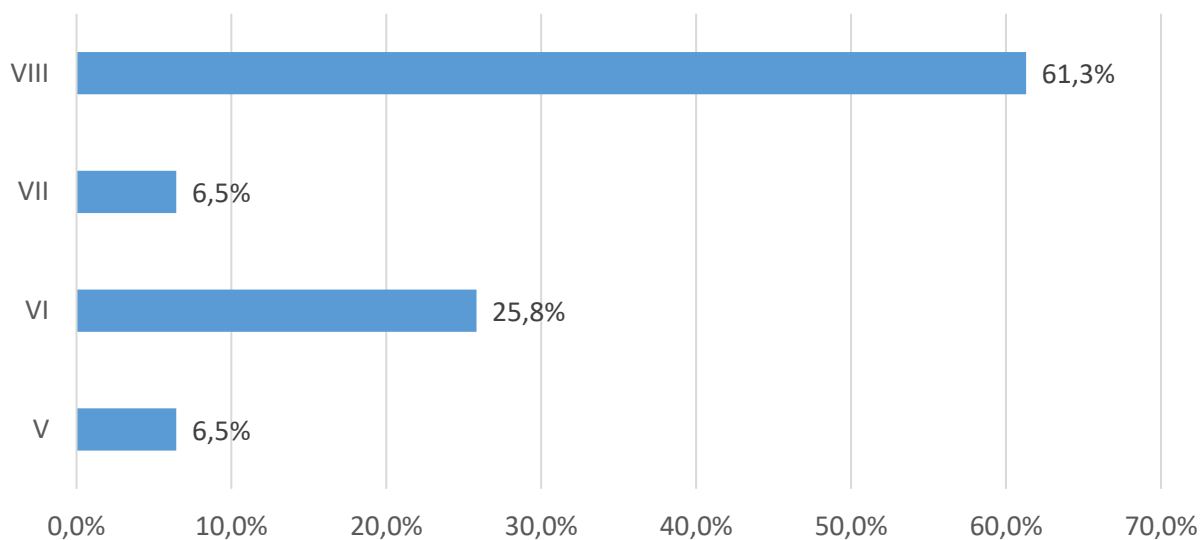

Wykres 3. Wiek uczniów: N=31

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Najwięcej ankietowanych uczniów uczęszczało w momencie badania do klasy VIII szkoły podstawowej (61,3%), 25,8% badanych wskazało na klasę VI, a po 6,5% respondentów na klasę V i VII.

Wykres 4. Klasa: N=31

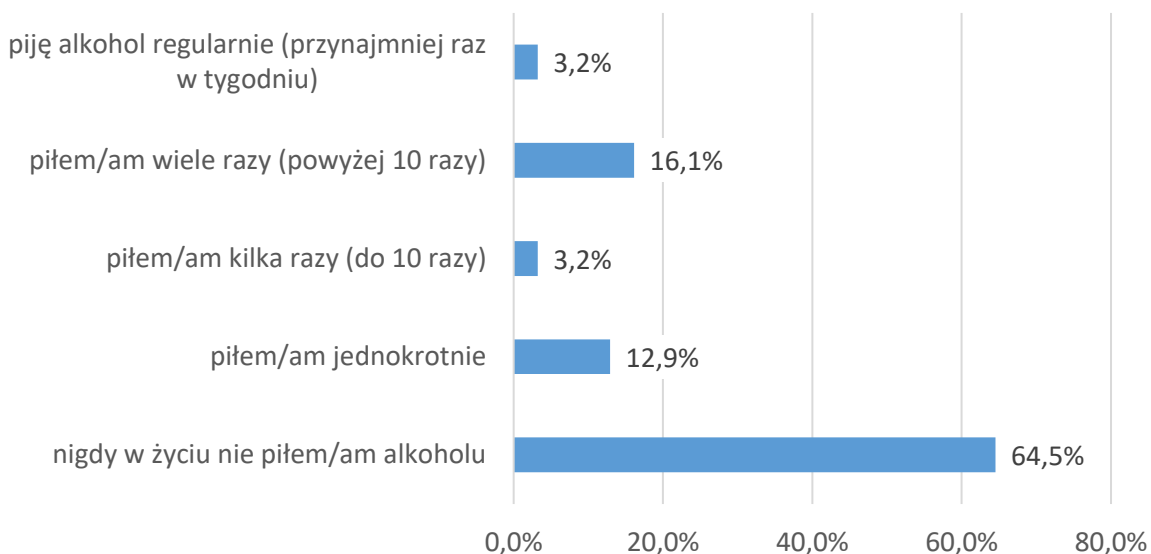

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze z analizowanych pytań dotyka problemu spożywania alkoholu przez uczniów z Gminy Miejskiej Hel. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 35,4% badanych uczniów, w tym 12,9% spożyło go jednokrotnie, po 3,2% zrobiło to kilka razy lub sięga po niego regularnie (przynajmniej raz w tygodniu), a 16,1% piło alkohol wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=31

Następne pytanie zostało skierowane do uczniów, którzy w poprzednim pytaniu zadeklarowali sięgnięcie kiedykolwiek po alkohol i miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania go w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Z poniższych informacji wynika, że 50,0% badanych nie spożywało alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni (5 osób), 30,0% respondentów zadeklarowało, że piło alkohol 1-2 razy (3 osoby), a pojedyncze odpowiedzi padły na częstotliwość od 5 do 7 razy oraz więcej niż 7 razy (po 10,0%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 5. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=10

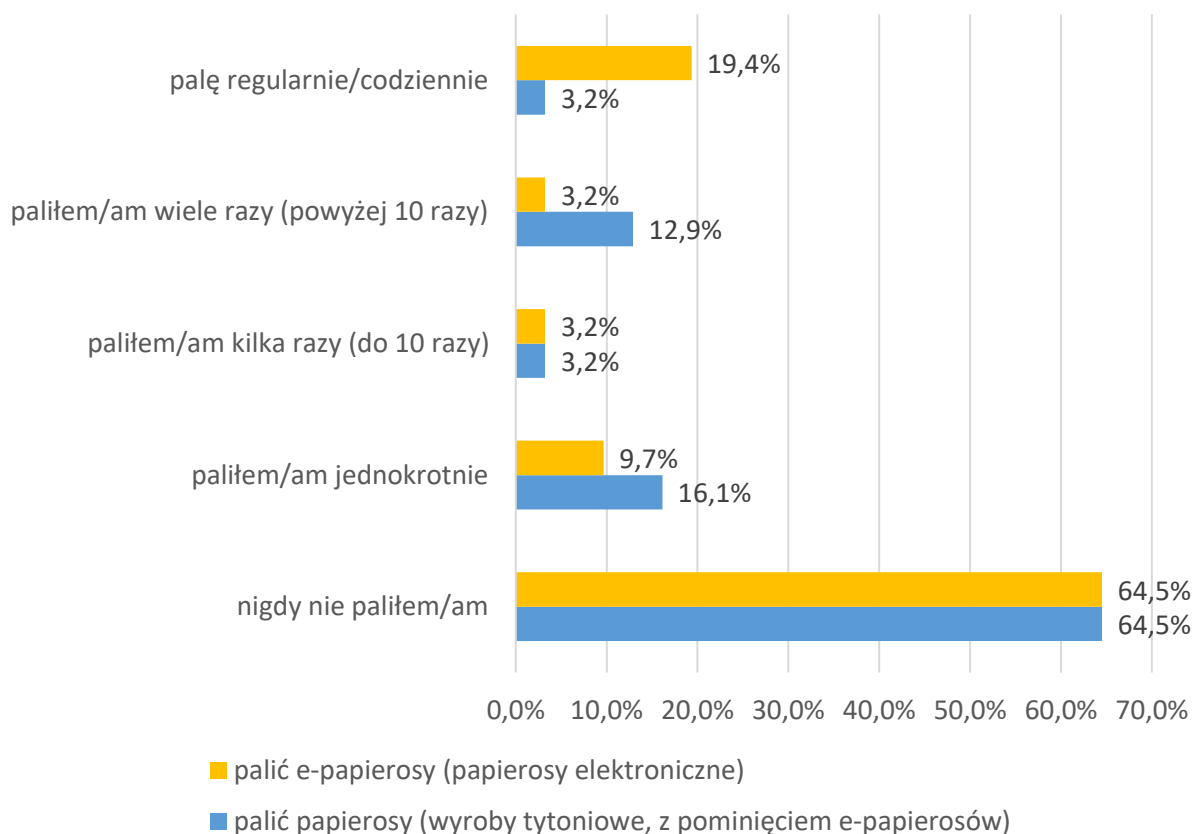
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	50,0%	5
1 – 2 razy	30,0%	3
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	10,0%	1
więcej niż 7 razy	10,0%	1

PROBLEM NIKOTYNOWY

W dalszej kolejności badaniu poddana została częstotliwość sięgania przez uczniów po papierosy tradycyjne (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów) oraz e-papierosy. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miało łącznie 35,4% ankietowanych, wśród których 16,1% sięgnęło po nie jednokrotnie, po 3,2% paliło je kilka razy (do 10 razy) lub robi to regularnie/codziennie, a 12,9% zadeklarowało wielokrotny kontakt (powyżej 10 razy). Prawie taki sam odsetek ankietowanych sięga po e-papierosy (35,5%). 9,7% użyło ich jednokrotnie, po 3,2% – kilka (do 10 razy) lub wiele razy (powyżej 10 razy), natomiast blisko co piąty ankietowany uczeń używa ich regularnie/codziennie (19,4%).

Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=31

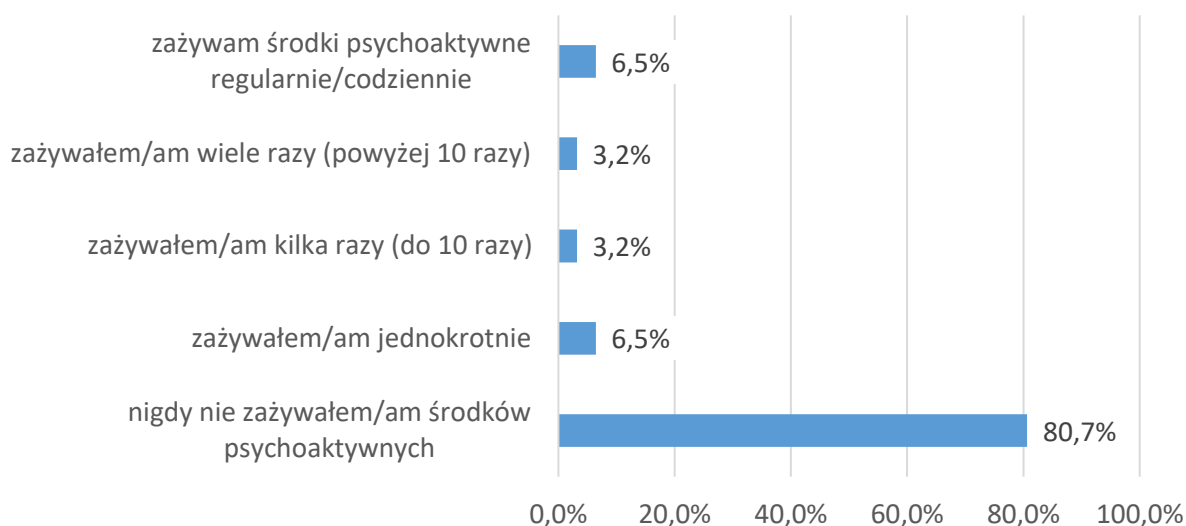

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następny z analizowanych obszarów dotyczył zażywania środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu, respondentom zadano pytanie o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana uczniowa nie zażywała środków psychoaktywnych (80,7%), natomiast po inicjacji narkotykowej jest 19,4% uczniów, wśród których po 6,5% wskazało na ich jednokrotne zażycie lub przyznało się do ich regularnego/codziennego zażycia, a po 3,2% sięgnęło po nie kilka razy (do 10 razy) lub wiele razy (powyżej 10 razy).

Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=31

Badanych, którzy sięgnęli kiedykolwiek wcześniej po substancje psychoaktywne zapytano o to, jak często zażywali narkotyki, dopalacze lub leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni. Pojedyncze osoby sięgnęły po nie 3-4 razy lub więcej niż 7 razy (po 16,7%), natomiast 4 badanych nie zażywało środków psychoaktywnych 30 dni przed badaniem (66,7%).

Tabela 6. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	66,7%	4
1 – 2 razy	0,0%	0
3 – 4 razy	16,7%	1
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	16,7%	1

Ankietowanych zapytano także o to, po jakie konkretnie substancje sięgali badani. Po 3 wskazania padły na marihuanę, leki w celu odurzenia oraz inne substancje (po 60,0%), po 2 badanych wyróżniło amfetaminę i mefedron, a 1 uczeń zażywał dopalacze. 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 7. Jakie były to substancje? N=5

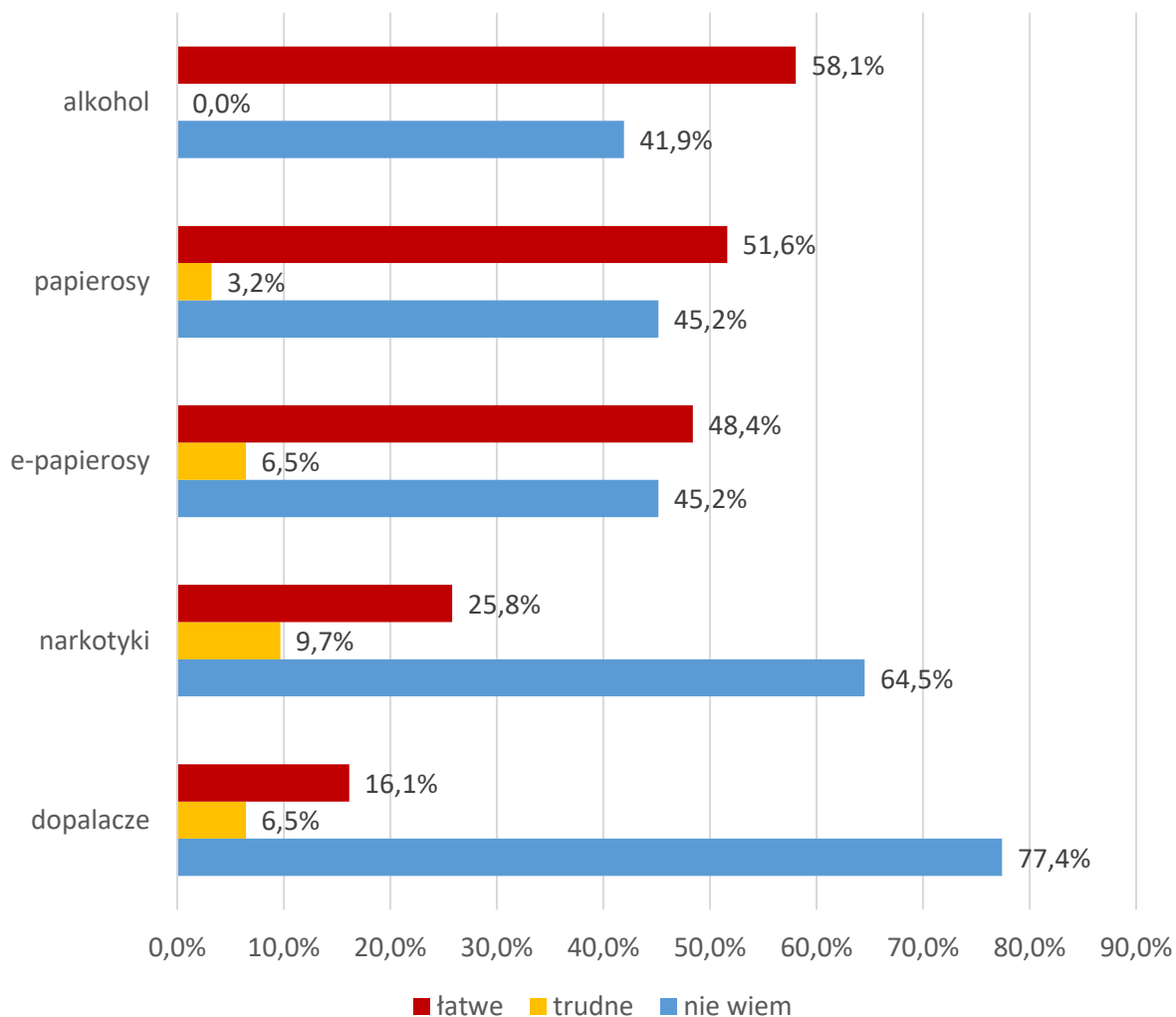
Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	60,0%	3
leki w celu odurzenia	60,0%	3
inne	60,0%	3
amfetamina	40,0%	2
mefedron	40,0%	2
dopalacze	20,0%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności środków psychoaktywnych w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 58,1% badanych, a żaden z uczniów nie wskazał, że dostęp do niego jest utrudniony,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 51,6% respondentów, a trudne dla 3,2%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 48,4% młodych mieszkańców, a trudne dla 6,5%,
- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 25,8% ankietowanych, a trudne dla 9,7% badanych,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 16,1% badanych, a trudne dla 6,5%.

Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=31

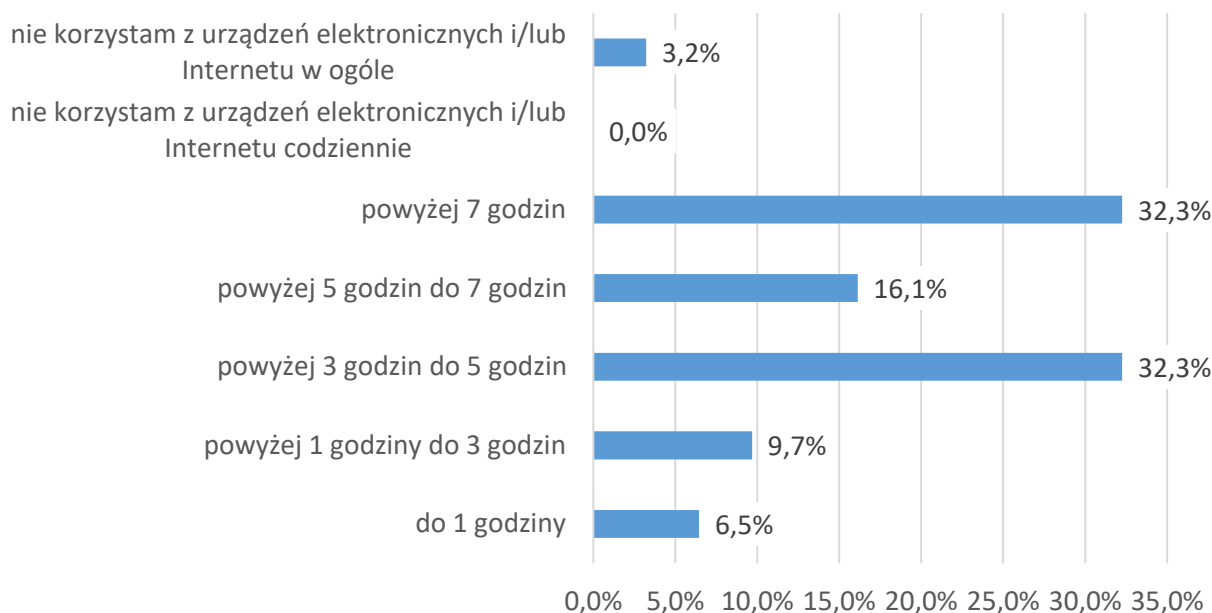

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie kwestii korzystania z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu przez uczniów z Gminy Miejskiej Hel. Pierwsze pytanie dotyczyło czasu, jaki badani poświęcają na korzystanie z tego typu urzędzeń w ciągu dnia. Badanie wykazało, że po 32,3% respondentów przeznaczają na tę czynność powyżej 3 do 5 godzin dziennie oraz powyżej 7 godzin, a 16,1% ankietowanych – powyżej 5 do 7 godzin. 9,7% respondentów korzysta z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu powyżej 1 do 3 godzin, natomiast 6,5% – do 1 godziny w ciągu dnia. Ponadto 3,2% nie korzysta z tego typu urzędzeń codziennie.

Wykres 9. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=31

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urzędzeń elektronicznych, uczniowie zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urzędzeń elektronicznych. Tego typu zachowanie zadeklarowało łącznie 10 osób (33,3%), w tym 2 badanych zdarzyło się to jednokrotnie (6,7%), 6 uczniom – czasami (20,0%), a w przypadku 2 respondentów ma to miejsce często lub bardzo często (po 3,3%).

Tabela 8. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=30

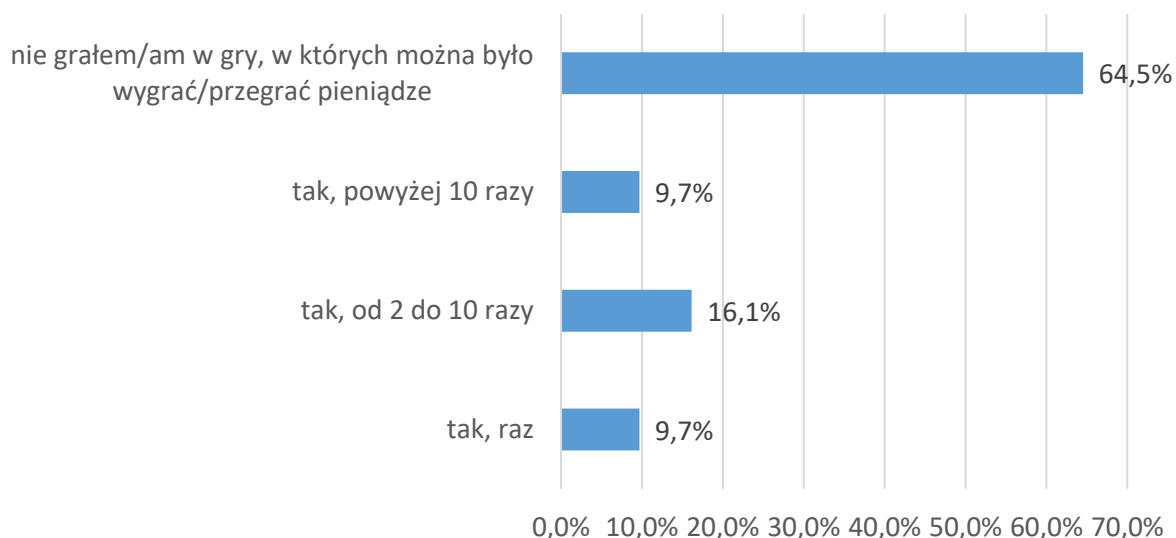
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	3,3%	1
tak, często	3,3%	1
tak, czasami	20,0%	6
tak, jednokrotnie	6,7%	2
nie	66,7%	20

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 35,5% badanych. Wśród tych osób po 9,7% grało w nie jednokrotnie lub powyżej 10 razy, a 16,1% – od 2 do 10 razy.

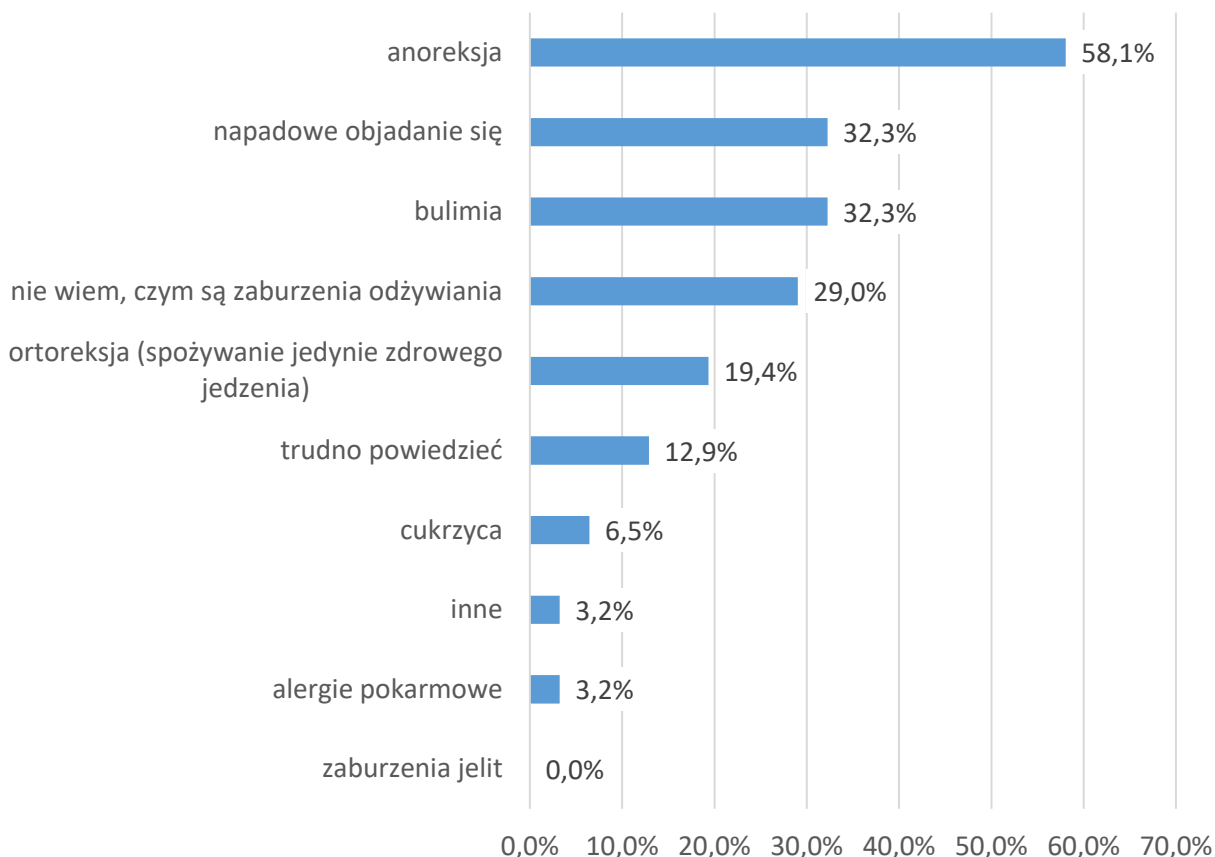
Wykres 10. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=31

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z Gminy Miejskiej Hel dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczają się według nich do zaburzeń odżywiania. 29,0% badanych przyznało, że nie wie, czym są zaburzenia odżywiania, a średnio co ósmy ankietowany miał trudność z odpowiedzią na to pytanie (12,9%). Pozostała część najliczniej wskazywała na anoreksję (58,1%), w dalszej kolejności na napadowe objadanie się oraz bulimię (po 32,3%) oraz ortoreksję (19,4%). Błędną wiedzę w tym zakresie wykazała część respondentów, jako że w opinii 6,5% uczniów do zaburzeń odżywiania zalicza się cukrzycę, a 3,2% osób uznało za nie alergię pokarmową. Ponadto kolejne 3,2% uczestników badania wyróżniło inne aspekty, w tym *myśli samobójcze i brak apetytu przez inną osobę*.

Wykres 11. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=31

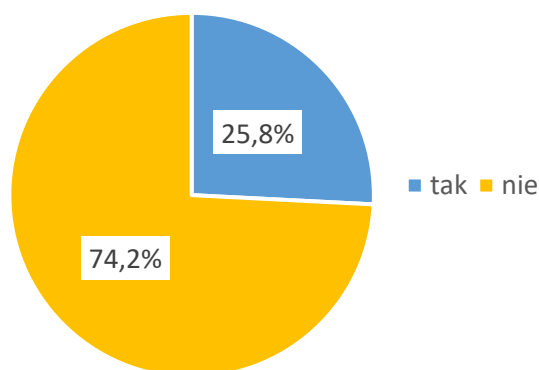

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PRZEMOC

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie skali zjawiska problemu przemocy z perspektywy najmłodszych członków społeczeństwa. Badanie wykazało, że co czwarty młody mieszkaniec Gminy Miejskiej Hel doświadczył przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie (25,8%).

Wykres 12. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=31

30

W kolejnym pytaniu uczniów poproszono o wskazanie, kto stosował wobec nich przemoc. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że najczęściej podobnych zachowań dopuszczają się osoby spoza kafeterii odpowiedzi, wśród których wymieniono osoby nieznane spotkane w przestrzeni publicznej oraz osoby związane ze środowiskiem sportowym (5 osób, tj. 62,5%). 2 ankietowanych wyróżniło uczniów ze swojej szkoły (25,0%), a pojedyncze wskazania padły na rodziców oraz kolegów/koleżanki spoza szkoły (po 12,5%).

Tabela 9. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
inne osoby	62,5%	5
uczniowie z mojej szkoły	25,0%	2
rodzice	12,5%	1
koledzy/koleżanki spoza szkoły	12,5%	1
rodzeństwo	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Respondenci mieli również określić, jakiego rodzaju przemocy doznali. Najwięcej wskazań padło na przemoc fizyczną i psychiczną (po 4 osoby, tj. po 57,1%). Ponadto 1 uczeń doświadczył przemoc seksualnej (14,3%). 1 ankietowany pominął to pytanie.

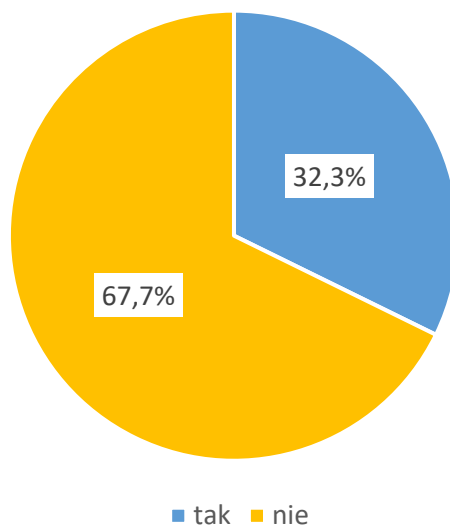
Tabela 10. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	57,1%	4
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	57,1%	4
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydzał itp.	14,3%	1
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie zostali również zapytani, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, zdarzyło im się zastosować przemoc wobec drugiej osoby – twierdząco odpowiedziało 32,3% badanych.

Wykres 13. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=31

Uczniowie biorący udział w badaniu najczęściej przyznawali się do stosowania przemocy fizycznej (5 osób, tj. 55,6%) oraz psychicznej (4 osoby, tj. 44,4%). 1 ankietowany pominął to pytanie.

Tabela 11. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	55,6%	5
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	44,4%	4
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	0,0%	0

W kolejnym pytaniu poproszono respondentów o określenie wobec kogo zdarzyło im się użyć przemocy. Największa część ankietowanych wskazała na inne osoby, wśród których wymieniono m.in. osoby nieznane spotkane w przestrzeni publicznej oraz osoby związane ze środowiskiem sportowym, podobnie jak w przypadku doznawanej przemocy (4 osoby, tj. 44,4%). W dalszej kolejności wymieniano kolegów/koleżanki spoza szkoły (3 osoby, tj. 33,3%), uczniów ze swojej szkoły (2 osoby, tj. 22,2%) oraz rodzeństwo (1 osoba, tj. 11,1%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

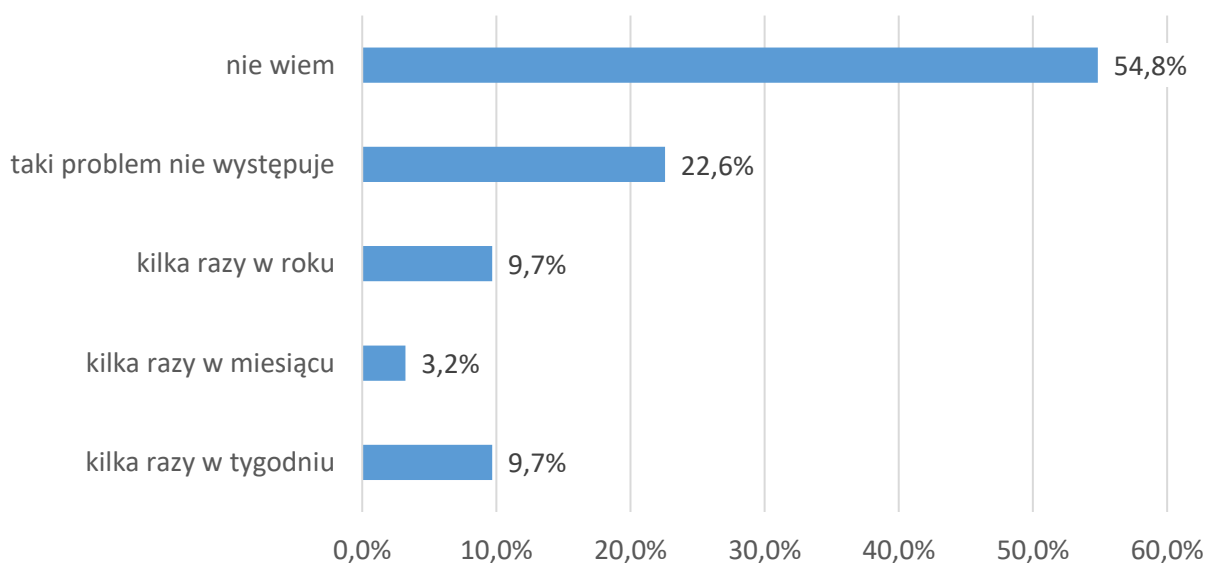
Tabela 12. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
innych osób	44,4%	4
kolegów/koleżanek spoza szkoły	33,3%	3
uczniów z mojej szkoły	22,2%	2
rodzeństwa	11,1%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Przemoc rówieśnicza to powtarzające się, celowe działania podejmowane przez dzieci i młodzież wobec rówieśników, które mają na celu wyrządzenie im krzywdy lub uzyskanie przewagi. Jest ona dość powszechnym problemem, dlatego też poproszono uczestników badania o odniesienie się do tego zjawiska. Zapytano, czy obserwują oni problem przemocy między uczniami w swojej szkole – 22,6% respondentów potwierdziło występowanie tego zjawiska w swojej placówce, przy czym po 9,7% wskazało na częstotliwość kilka razy w roku lub kilka razy w tygodniu, a zdaniem 3,2% ma to miejsce kilka razy w miesiącu.

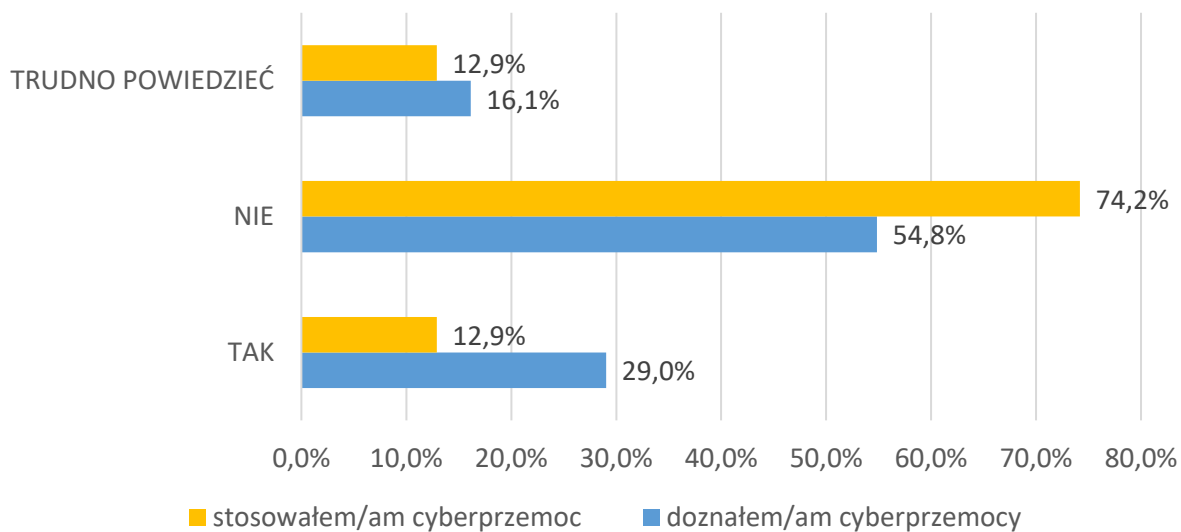
Wykres 14. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=31

Innym, powszechnie występującym w ostatnich latach problemem jest cyberprzemoc, czyli przemoc stosowana za pośrednictwem technologii cyfrowych, w tym mediów społecznościowych i komunikatorów. Na terenie Gminy Miejskiej Hel również odnotowano przypadki wystąpienia tego zjawiska, gdyż jak wynika z uzyskanych odpowiedzi 29,0% ankietowanych doznało cyberprzemocy, z kolei 12,9% przyznało się do jej stosowania.

Wykres 15. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)?
N=31

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

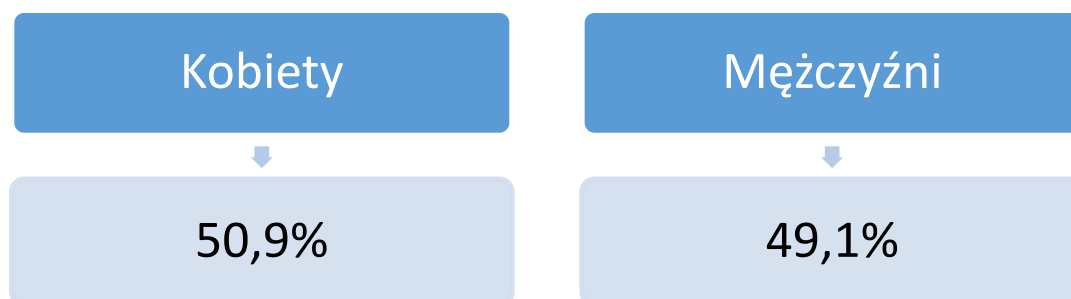
W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Hel, a także skala zjawiska nadmiernego korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry, w których można wygrać/przegrać pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej. Poruszono również problem przemocy na terenie Gminy Miejskiej Hel z perspektywy jej mieszkańców.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o 0,5 pp. od 100%.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie Gminy Miejskiej Hel udział wzięło łącznie 108 pełnoletnich mieszkańców. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Kobiety uzupełniły łącznie 50,9% kwestionariuszy (55 osób), natomiast mężczyźni pozostałe 49,1% (53 osoby).

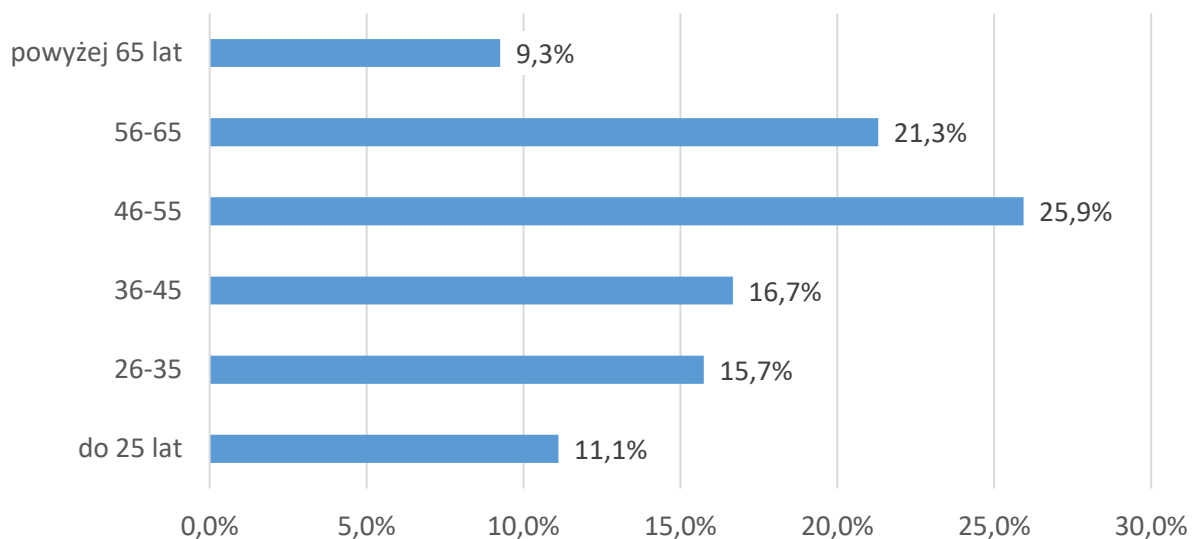
Rysunek 4. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=108

Analiza struktury badanej grupy wskazuje na zróżnicowanie respondentów pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani w wieku 46-55 lat (25,9%), z kolei 21,3% badanych wskazało na przedział 56-65 lat. W badaniu wzięli udział również respondenci w wieku 36-45 lat (16,7%), natomiast osoby w wieku 26-35 lat stanowili 15,7% próby badawczej. Najmniejszą liczbę ankiet wypełniły osoby w wieku do 25 lat (11,1%) oraz powyżej 65 roku życia (9,3%).

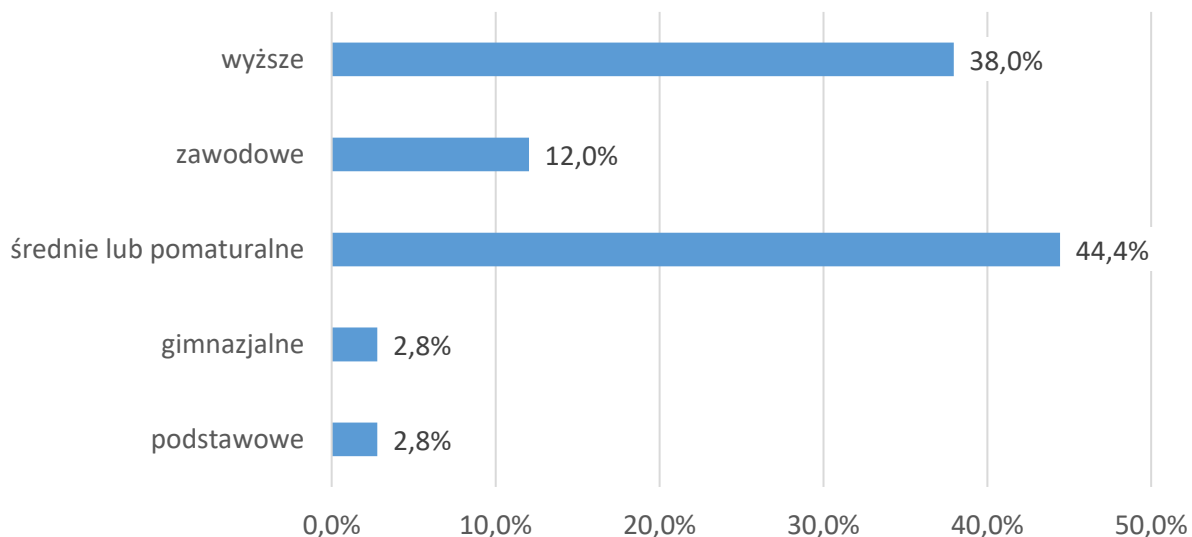

Wykres 16. Wiek dorosłych mieszkańców: N=108

Respondenci zostali zapytani również o poziom wykształcenia. Jak wynika z ich deklaracji, najwięcej, bo 44,4% posiada wykształcenie średnie lub pomaturalne, z kolei 38,0% legitymuje się wykształceniem wyższym. 12,0% uczestników badania wskazało na wykształcenie zawodowe, a po 2,8% zakończyło edukację na poziomie podstawowym lub gimnazjalnym.

Wykres 17. Wykształcenie: N=108

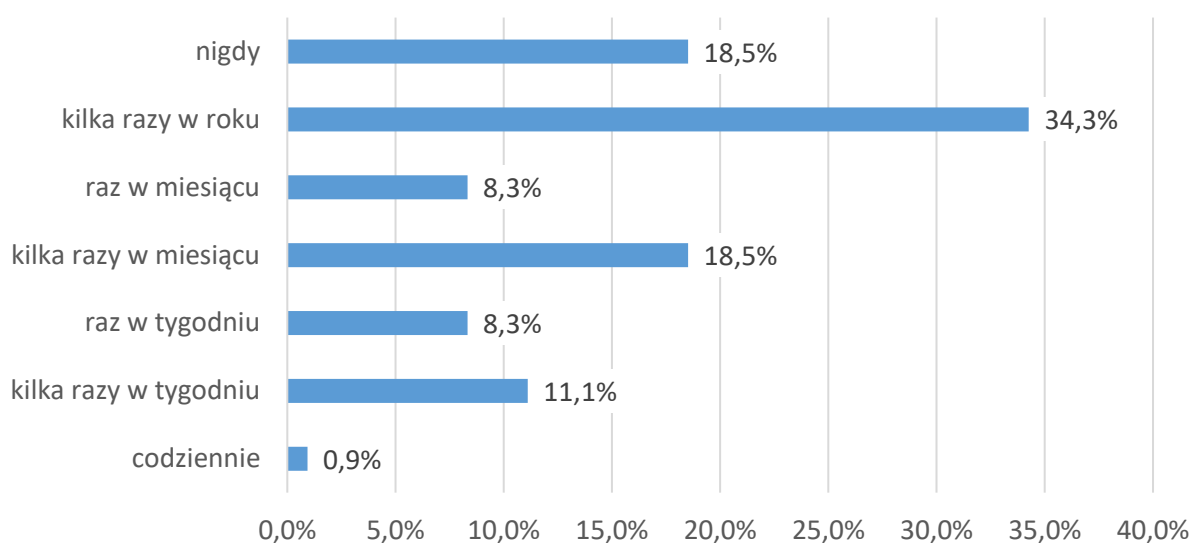

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Całkowitą abstynencję zadeklarował blisko co piąty ankietowany, tj. 18,5%, natomiast 34,3% sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 8,3% respondentów przyznało, że pije alkohol raz w miesiącu, z kolei 18,5% wskazało na picie kilka razy w miesiącu. Ponadto 8,3% badanych spożywa alkohol raz w tygodniu, 11,1% – kilka razy w tygodniu, a 0,9% – codziennie.

Wykres 18. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=108

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyła im się taka sytuacja (69 osób, tj. 78,4%). Przeciwną odpowiedź zadeklarowało 21,6% ankietowanych (19 osób), z czego 8 respondentów wskazało, że zdarzyło im się to jednokrotnie, a 11 badanych wskazało na częstotliwość od 2 do 5 razy (12,5%).

Tabela 13. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=88

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	9,1%	8
2-5 razy	12,5%	11
6-10 razy	0,0%	0
powyżej 10 razy	0,0%	0
ani razu	78,4%	69

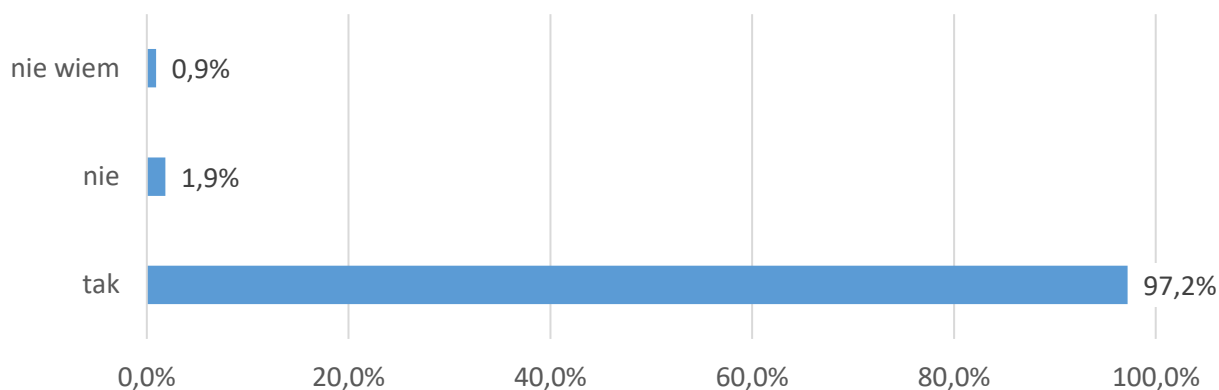
Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy Miejskiej Hel. Wśród badanych 18 osób podało, że nie posiada prawa jazdy (20,5%), a 70 respondentów zaprzeczyło, jakoby w ciągu ostatnich 30 dni prowadziło pojazd po spożyciu alkoholu (79,6%).

Tabela 14. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=88

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	79,6%	70
raz mi się to zdarzyło	0,0%	0
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	20,5%	18

Zebrany materiał badawczy wykazał, że zdecydowana większość ankietowanych jest świadoma negatywnych konsekwencji (97,2%). Wśród niewielkiej części mieszkańców Gminy, występuje brak świadomości w tym zakresie – 1,9% badanych uważa, że picie alkoholu przez kobiety w ciąży nie ma negatywnego wpływu na rozwój dziecka, a 0,9% wykazało brak wiedzy w tym zakresie.

Wykres 19. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=108

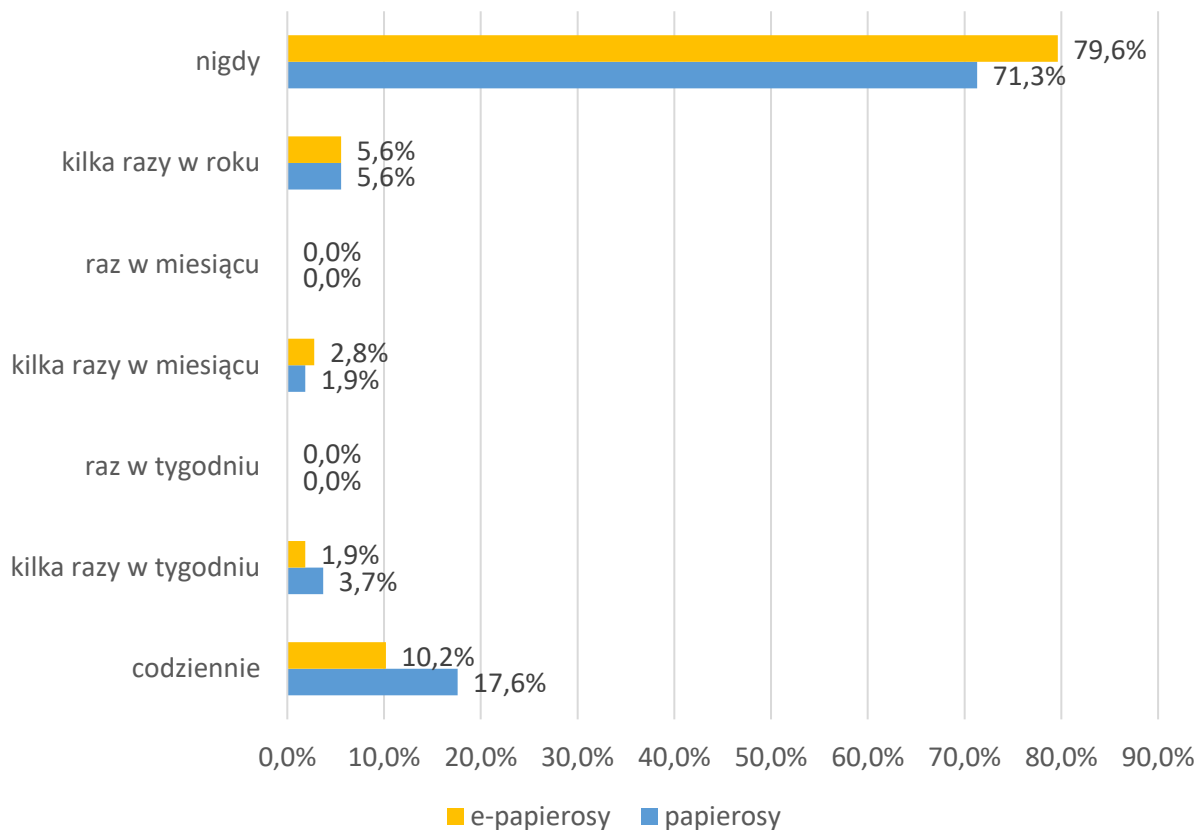
PROBLEM NIKOTYNOWY

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Hel. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 28,8% ankietowanych, spośród których 5,6% pali okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, 1,9% – kilka razy w miesiącu, natomiast 3,7% – kilka razy w tygodniu. Należy podkreślić, że 17,6% uczestników badania wskazało na codzienne palenie – osoby te są szczególnie narażone na wystąpienie negatywnych konsekwencji

uzależnienia od nikotyny. Po elektroniczne papierosy sięga nieco mniejszy odsetek respondentów (20,5%), przy czym 10,2% robi to codziennie, 1,9% – kilka razy w tygodniu, 2,8% – kilka razy w miesiącu, natomiast 5,6% używa e-papierosów kilka razy w roku.

Wykres 20. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=108

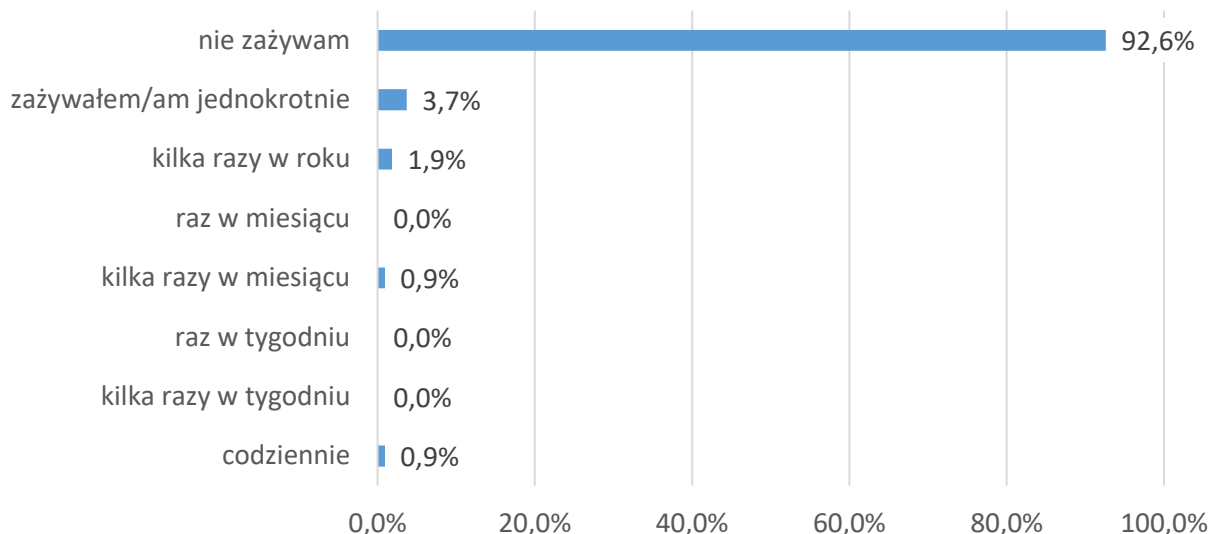

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejna część badania miała na celu określenie stopnia rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Hel. Jak wynika z analizy zebranego materiału, 3,7% badanych sięgnęło po środki psychoaktywne jednokrotnie, 1,9% robi to kilka razy w roku, z kolei po 0,9% respondentów zażywa tego typu substancje kilka razy w miesiącu lub codziennie.

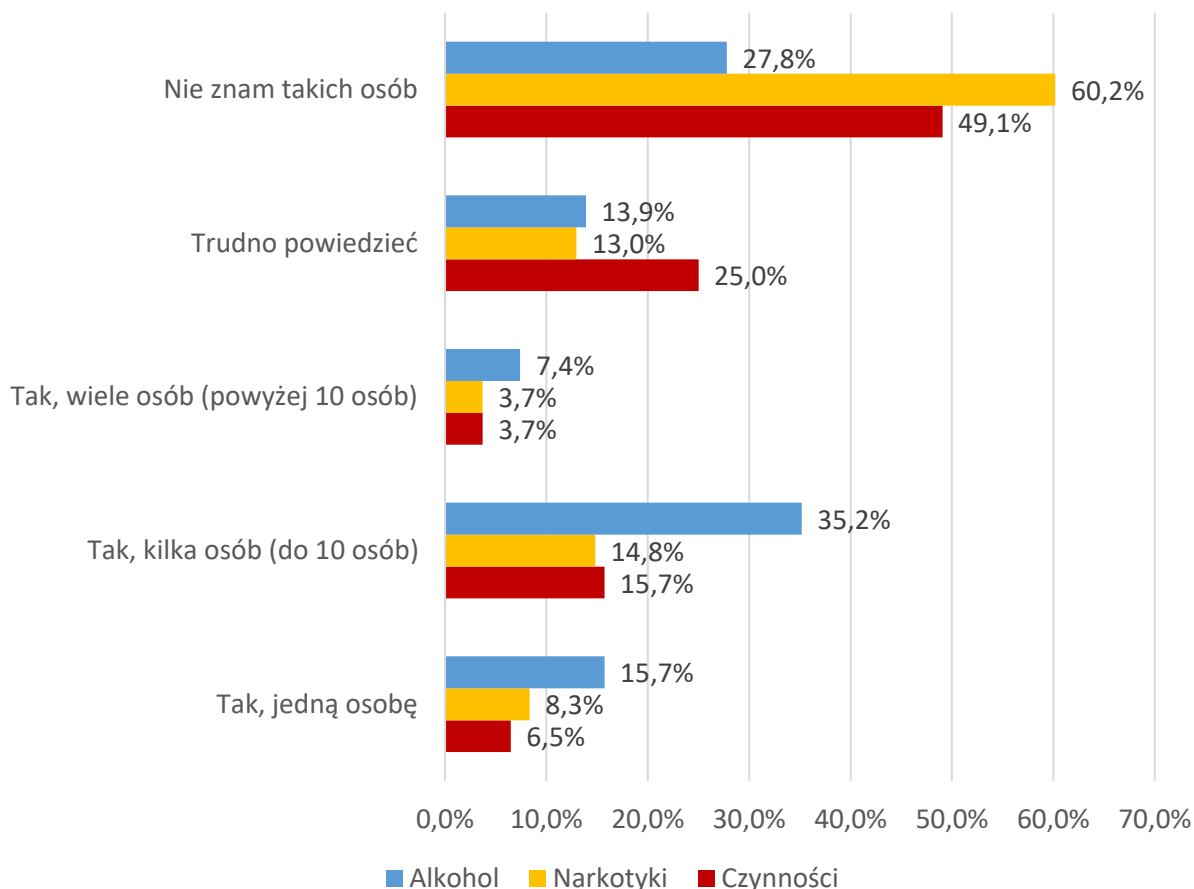
Wykres 21. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) N=108

Następne pytanie skierowane do wszystkich ankietowanych miało na celu zweryfikowanie, czy znają w swoim otoczeniu kogoś, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupów, korzystania z Internetu lub urządzeń elektronicznych, pracy, itp.). Z przeprowadzonych badań wynika, że:

- 58,3% badanych zna osoby, które nadużywają alkoholu, w tym: 15,7% – jedną osobę, 35,2% – kilka osób (do 10), 7,4% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 13,9% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”;
- 26,8% badanych zna osoby, które nadużywają narkotyków, w tym: 8,3% – jedną osobę, 14,8% – kilka osób (do 10), 3,7% – wiele takich osób (powyżej 10), a 13,0% ankietowanych wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”;
- 25,9% badanych zna osoby dotknięte problemem uzależnień behawioralnych, w tym: 6,5% – jedną osobę, 15,7% – kilka osób (do 10), 3,7% – wiele osób (powyżej 10), a 25,0% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Wykres 22. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektrycznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.) N=108

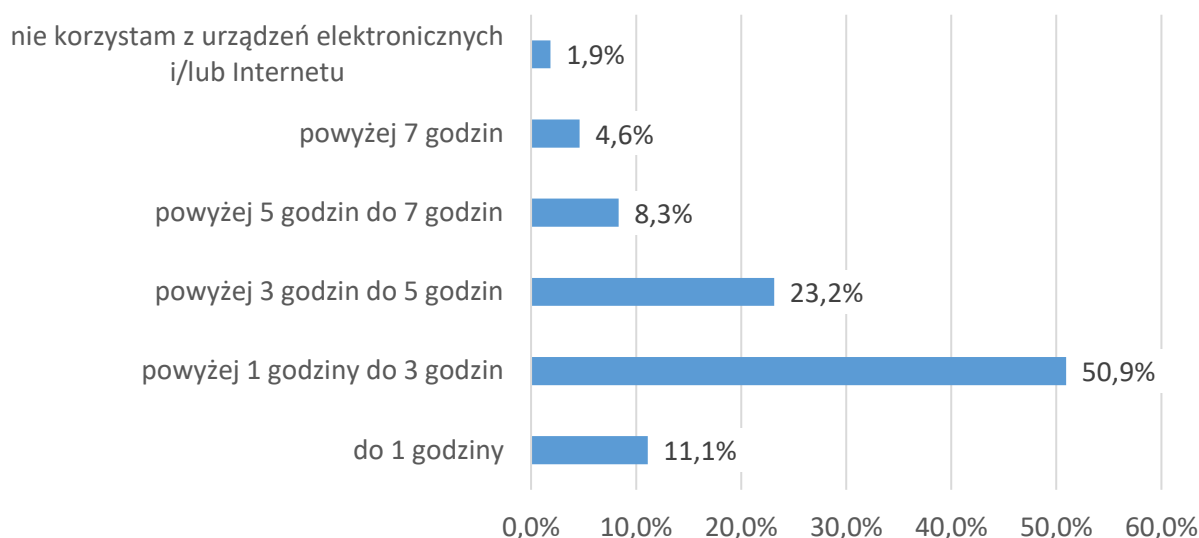

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

W kolejnym bloku tematycznym ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, ile czasu dziennie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Z ich odpowiedzi wynika, że nieco połowa badanych spędza w ten sposób od 1 do 3 godzin dziennie (50,9%). 11,1% badanych wskazało na odpowiedź „do 1 godziny”, natomiast 23,2% – od 3 do 5 godzin, 8,3% ankietowanych spędza w ten sposób od 5 do 7 godzin, natomiast 4,6% respondentów korzysta z tego rodzaju urządzeń powyżej 7 godzin w ciągu dnia. Należy podkreślić, iż 1,9% uczestników badania nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu.

Wykres 23. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=108

Respondentów, którzy wskazali na korzystanie z urządzeń elektronicznych, zapytano również, czy zdarza się im korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej, niż początkowo planowali. Połowa badanych przyznała, że takie sytuacje miały miejsce (64 osoby, czyli 61,5%). Przeciwnego zdania było 16,4% ankietowanych (17 osób). 7,7% osób zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć” (8 osób), natomiast 14,4% wskazało, że nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (15 osób). 2 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 15. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=104

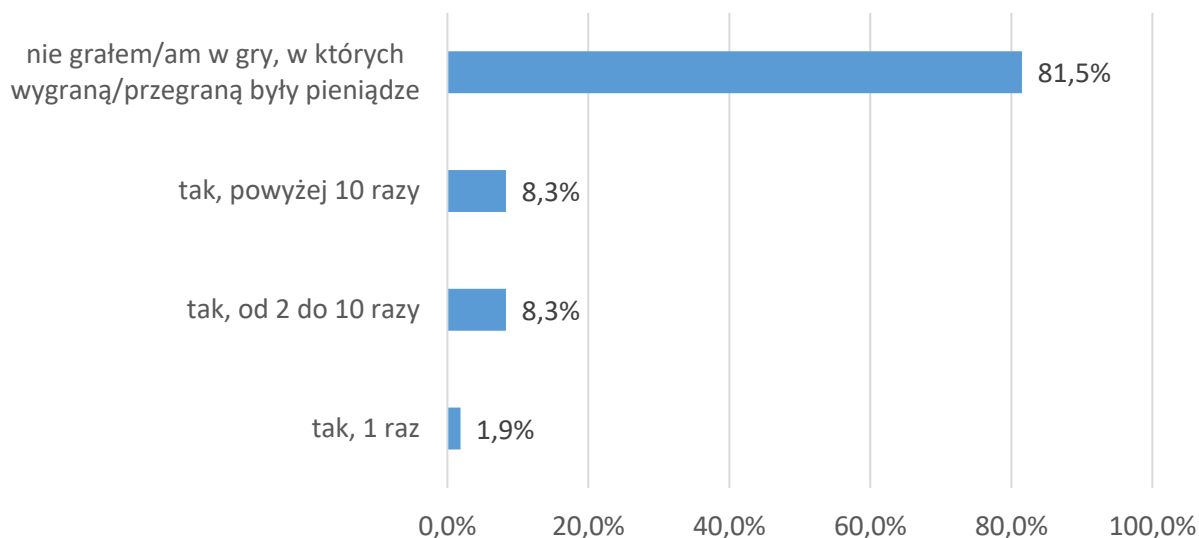
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	61,5%	64
nie	16,4%	17
trudno powiedzieć	7,7%	8
nie przewiduję określonego czasu	14,4%	15

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miało 18,5% dorosłych respondentów, wśród których po 8,3%, zadeklarowało, że grało w takie gry od 2 do 10 razy lub powyżej 10 razy, natomiast 1,9% podjęło się tego typu zachowań jednokrotnie.

Wykres 24. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=108

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami Gminy uczestniczącymi w grach hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 21,1% respondentów, tj. 4 osoby, potwierdziły zaistnienie takiej sytuacji, a 73,7% badanych zaprzeczyło jakoby podobna sytuacja miała miejsce (14 osób). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 16. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=19

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	21,1%	4
nie	73,7%	14
trudno powiedzieć	5,3%	1

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

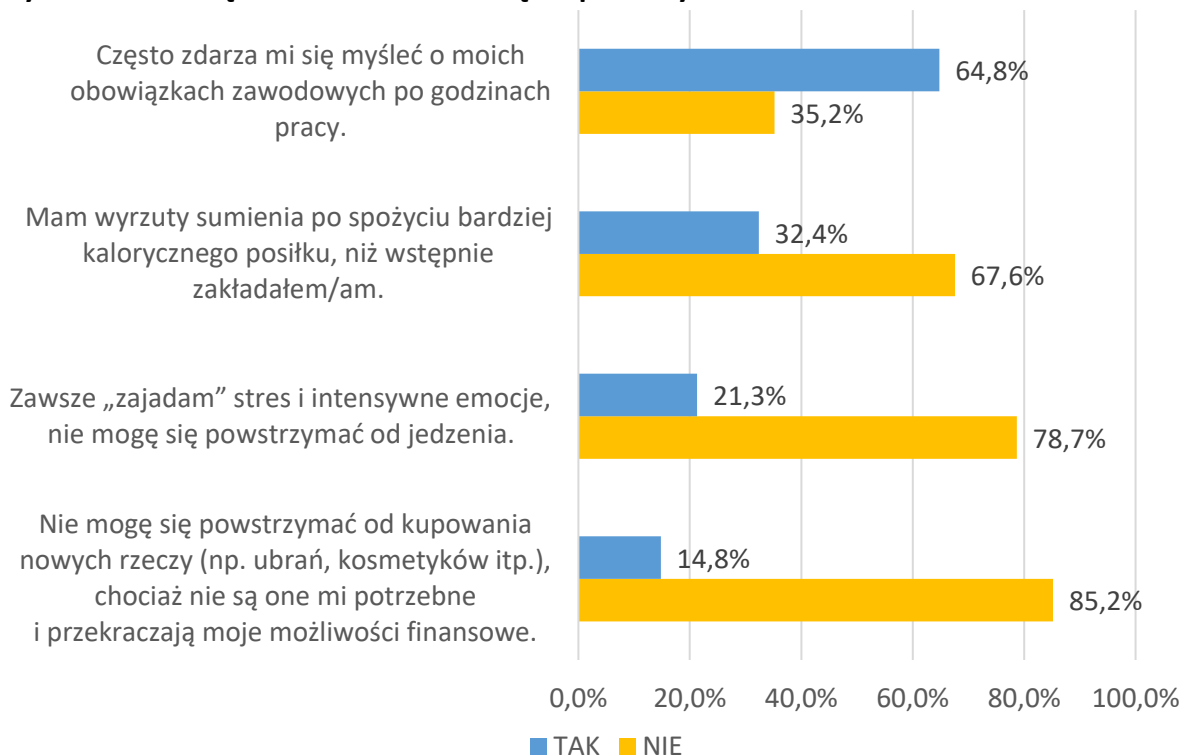
W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Hel, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat swoich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zakresu zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm oraz pracoholizm, są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania mogące świadczyć o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie pracoholizmu oraz w kwestii odżywiania. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- 64,8% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- 32,4% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku,
- 21,3% osób biorących udział w badaniu zawsze zajada stres i intensywne emocje,
- 14,8% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych.

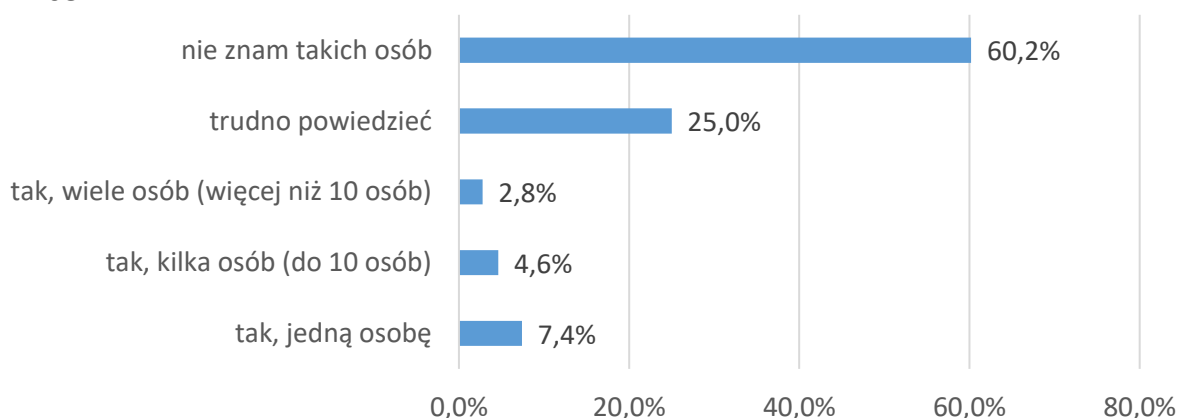
Wykres 25. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=108

PRZEMOC

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie skali zjawiska problemu przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Hel. Badanie wykazało, że 14,8% ankieterowanych zna osoby doznające przemocy, przy czym 7,4% zna jedną osobę, 4,6% – kilka osób (do 10), z kolei 2,8% wskazało na znajomość wielu osób (powyżej 10). Należy podkreślić, że co czwartemu badanemu trudno było określić swoje stanowisko w tej sprawie (25,0%).

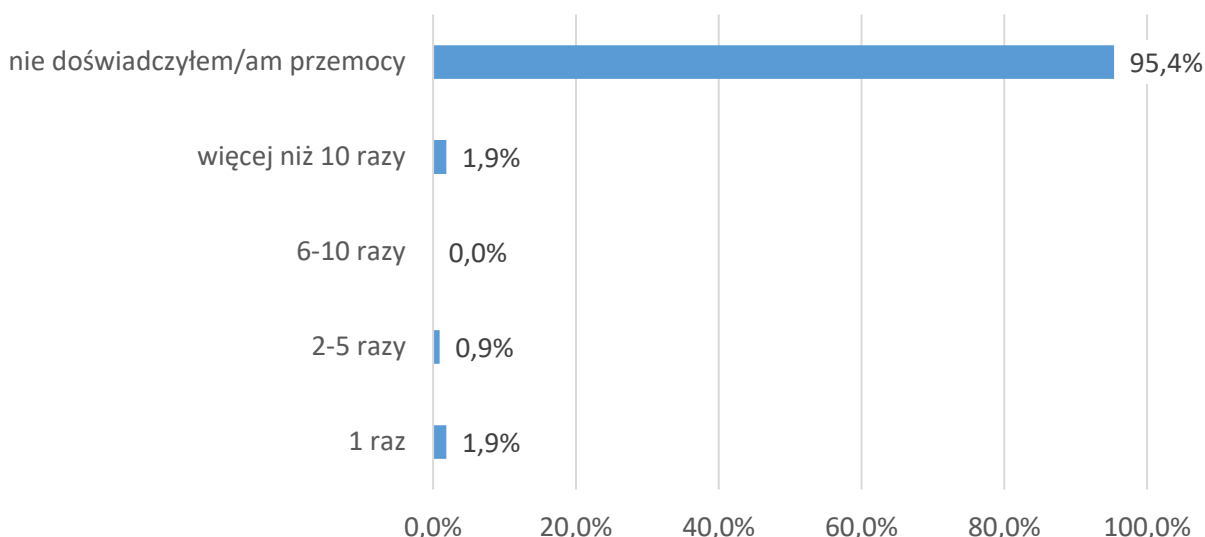
Wykres 26. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=108

W kolejnym pytaniu badanych poproszono o odpowiedź na pytanie, czy im samym w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się doświadczyć przemocy. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że 4,7% respondentów doświadczyło tego problemu, w tym po 1,9% więcej niż 10 razy lub doznało jej jednokrotnie, a 0,9% – od 2 do 5 razy.

Wykres 27. Jak często w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=108

Respondenci mieli również określić, jakiego rodzaju przemocy doznali. Najwięcej odpowiedzi dotyczyło przemocy psychicznej (4 osoby, tj. 80,0%), natomiast pojedyncze odpowiedzi padły na przemoc fizyczną, seksualną, ekonomiczną oraz zaniedbanie, a kolejny respondent nie potrafił zidentyfikować rodzaju doznawanej przemocy (po 20,0%).

Tabela 17. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=5

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	80,0%	4
przemoc fizyczna	20,0%	1
przemoc seksualna	20,0%	1
przemoc ekonomiczna	20,0%	1
zaniedbanie	20,0%	1
nie wiem	20,0%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony męża/żony (4 osoby, tj. 80,0%), natomiast pojedyncze wskazania padły na rodziców, innych członków rodziny, partnera/partnerkę oraz inne osoby, wśród których wyróżniono osoby niespokrewnione (po 20,0%).

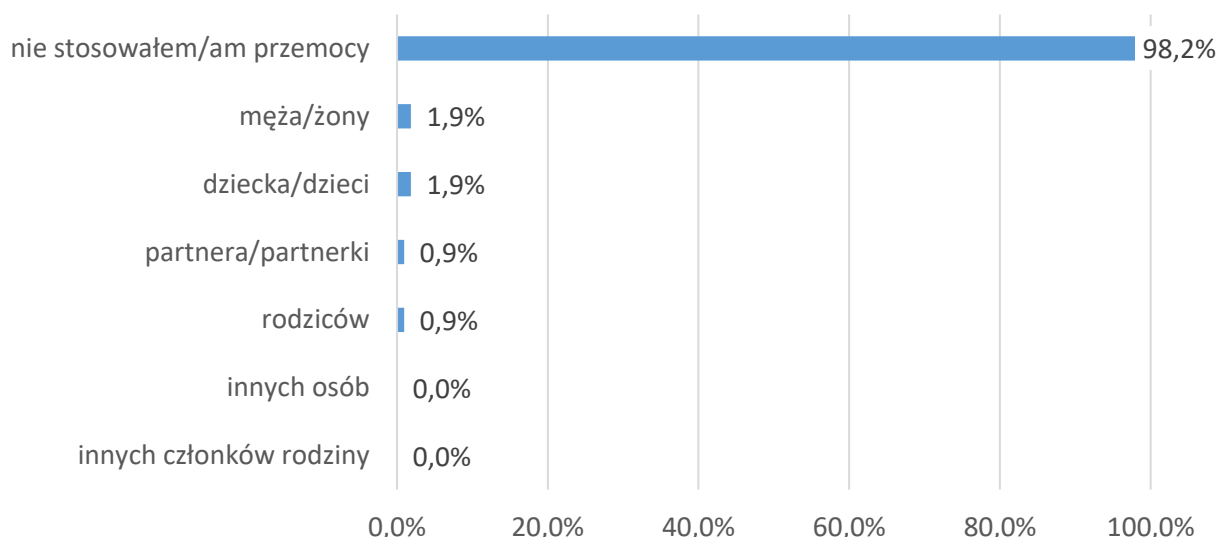
Tabela 18. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=5

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	80,0%	4
rodzice	20,0%	1
inni członkowie rodziny	20,0%	1
partner/partnerka	20,0%	1
inne osoby	20,0%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Mieszkańcy Gminy Miejskiej Hel zostali również zapytani, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, zdarzyło im się zastosować przemoc. Do tego typu zachowań przyznało się 1,8% badanych, stosując je wobec dziecka/dzieci lub męża/żony (po 1,9%) oraz rodziców lub partnera/partnerki (po 0,9%).

Wykres 28. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=108

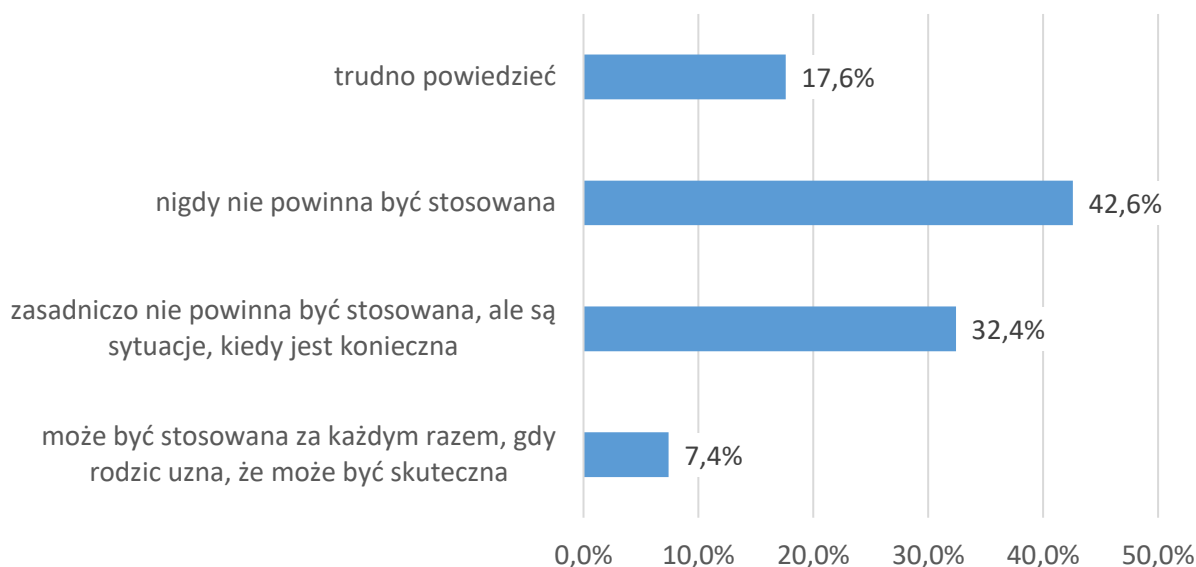

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Dorostych mieszkańców Gminy Miejskiej Hel zapytano również o opinię w zakresie stosowania kar fizycznych wobec dzieci. Zdaniem 7,4% ankietowanych mogą być one stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna to za skuteczne, z kolei w opinii 32,4% badanych, zasadniczo nie powinny być stosowane, ale zdarzają się sytuacje, gdy są konieczne. 17,6% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odnieść się do tego pytania, a pozostałe 42,6% uczestników badania zdecydowanie sprzeciwia się tego typu działaniom.

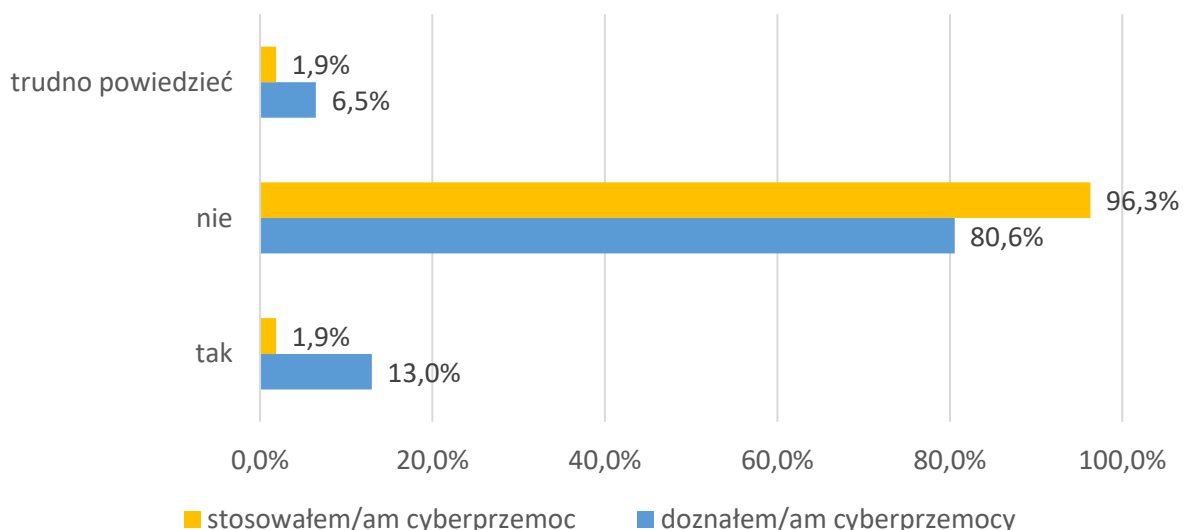

Wykres 29. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą, która: N=108

W ostatnim pytaniu poproszono respondentów o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie doznawali bądź stosowali cyberprzemoc. Jak wynika z uzyskanych odpowiedzi, 13,0% ankietowanych doznało cyberprzemocy, z kolei do jej stosowania przyznało się 1,9% badanych mieszkańców Gminy.

Wykres 30. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawał/a Pan/i i/lub stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=108

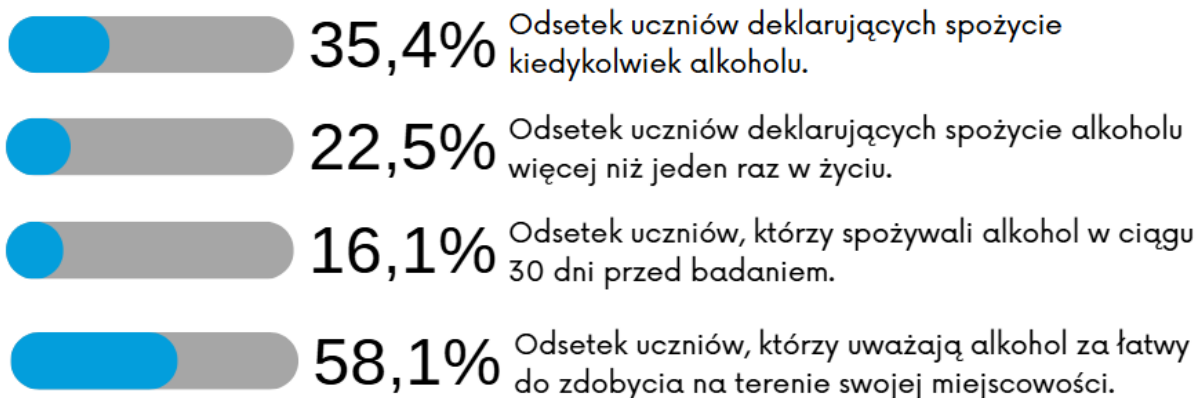

WNIOSKI Z BADAŃ SPOŁECZNYCH

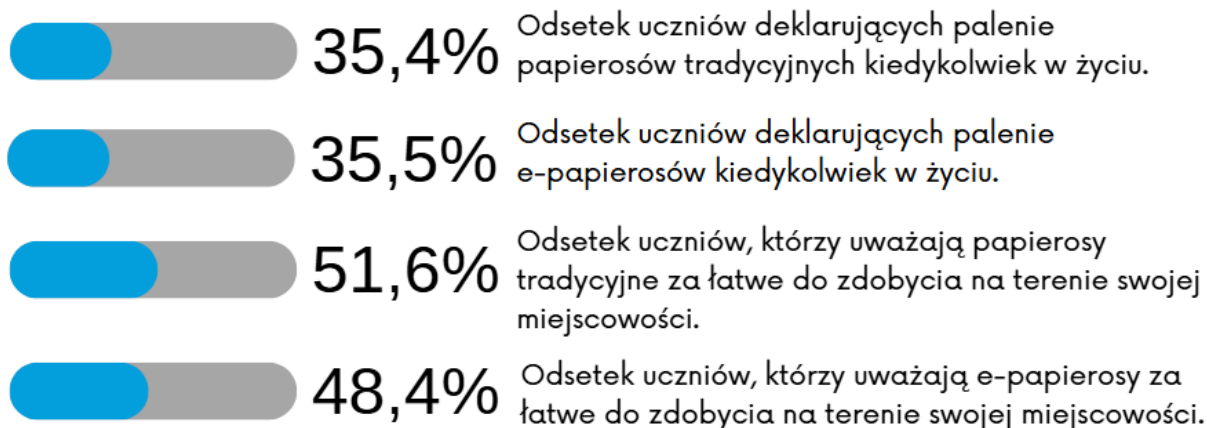
W 2025 roku na terenie Gminy Miejskiej Hel zostało przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne wśród lokalnej społeczności, w którym uczestniczyło 108 dorosłych mieszkańców oraz 31 uczniów. Poniżej, w formie graficznej, przedstawione zostały najważniejsze wnioski z przeprowadzonych badań.

UCZNIOWIE¹²

ALKOHOL

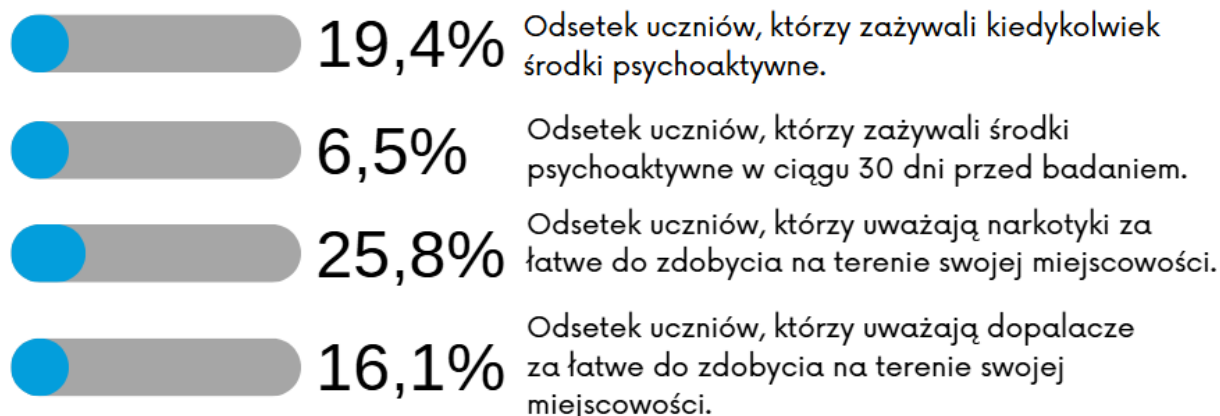
NIKOTYNIZM

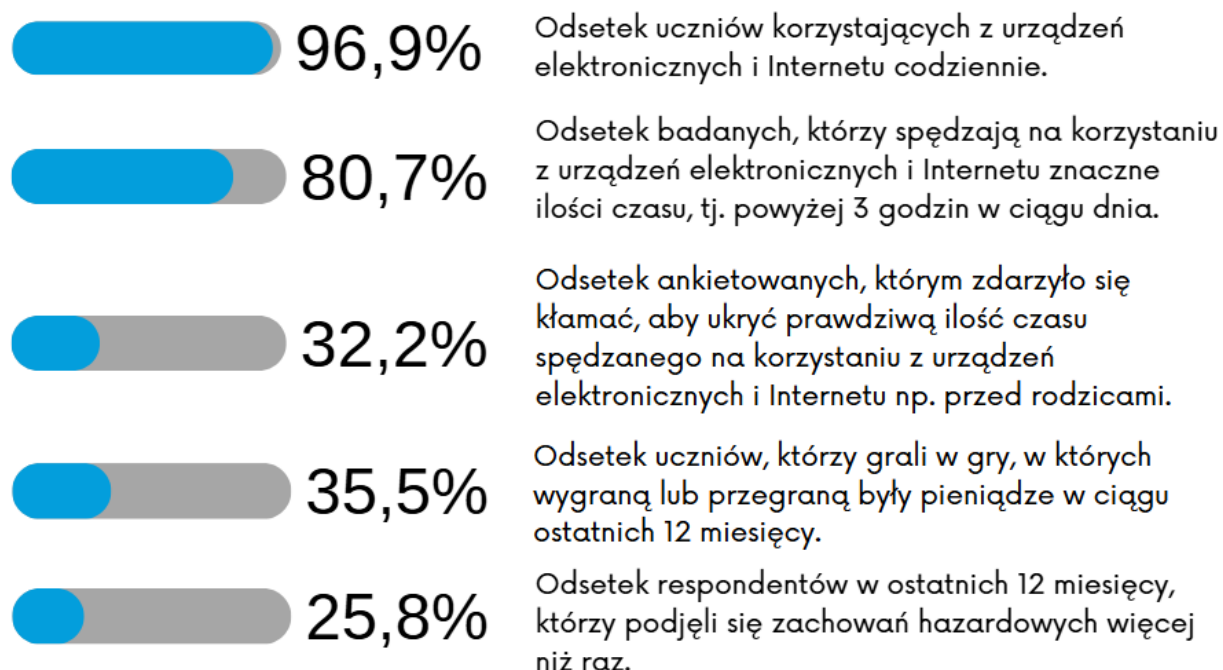
¹² Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=31

SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE (INNE NIŻ ALKOHOL)

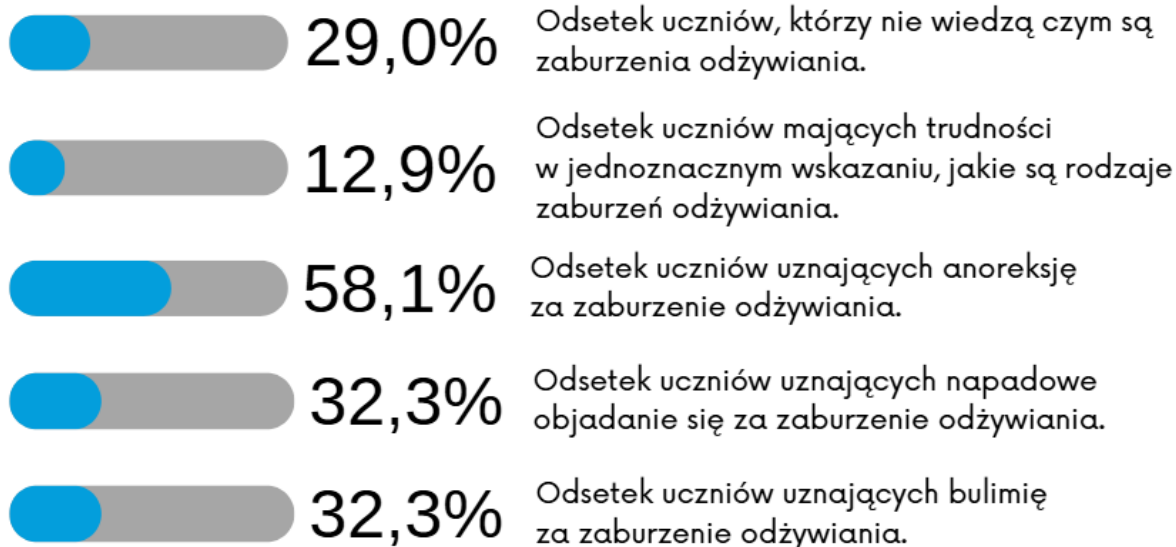

PROBLEMY NATURY BEHAWIORALNEJ

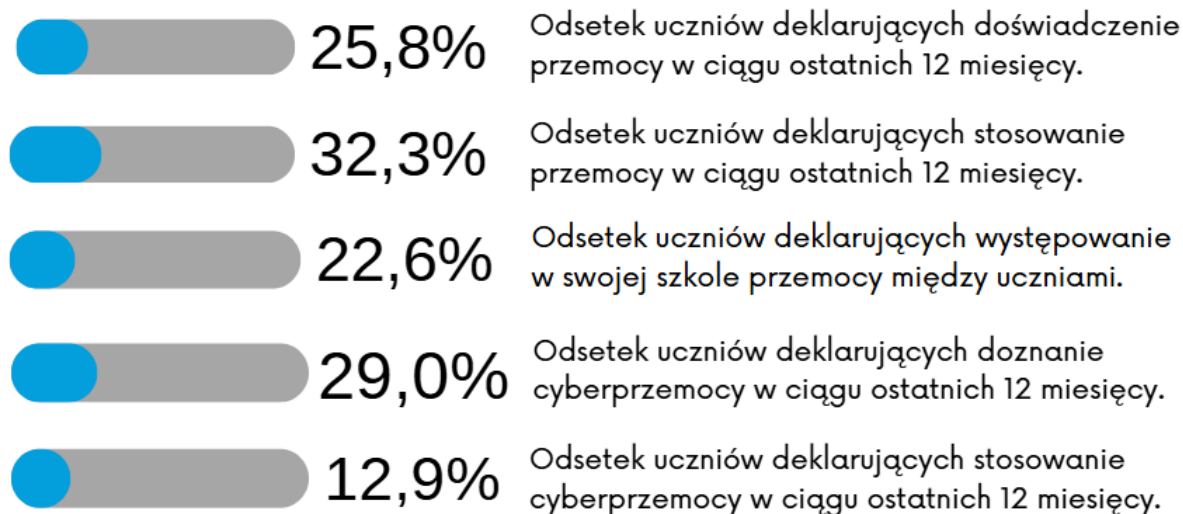

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

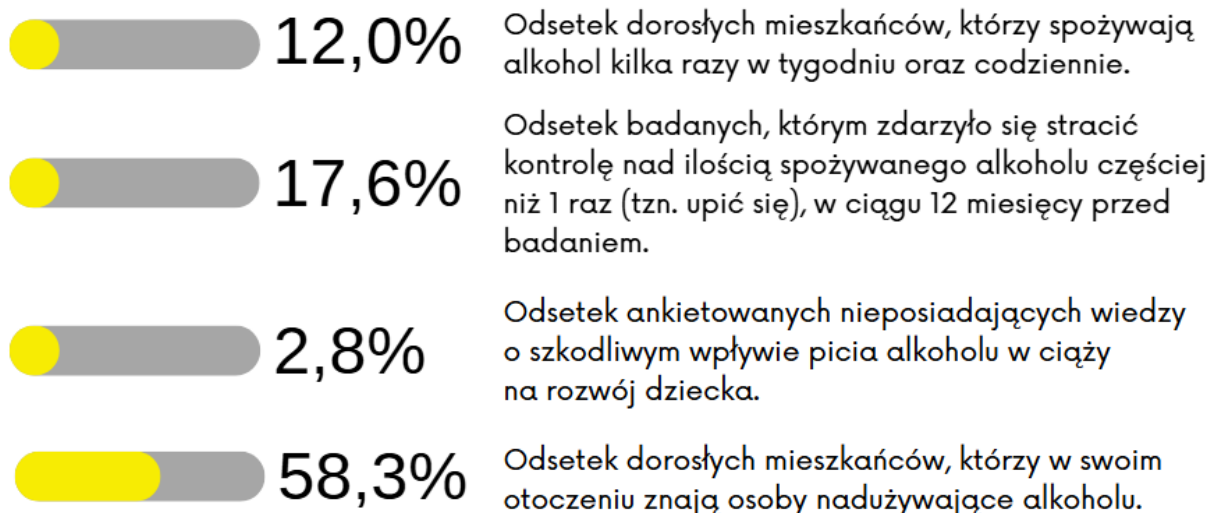
PROBLEM PRZEMOCY

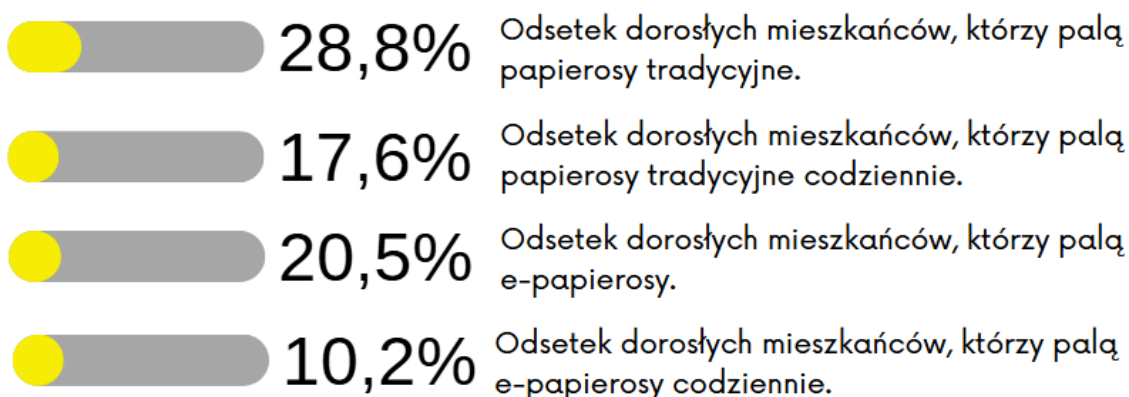

DOROŚLI MIESZKAŃCY¹³

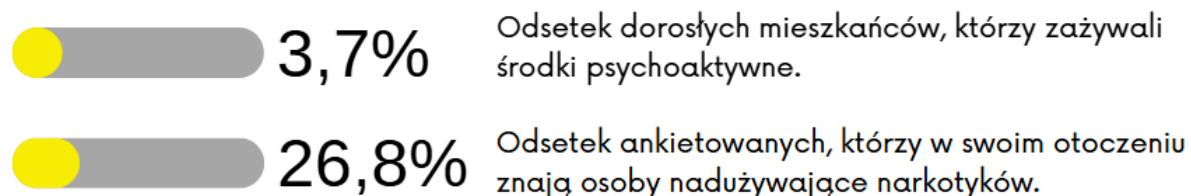
ALKOHOL

NIKOTYNIZM

SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE (INNE NIŻ ALKOHOL)

¹³ Odsetek dorosłych mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=108

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I/LUB INTERNETU

36,1%

Odsetek mieszkańców korzystających z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu powyżej 3 godzin dziennie.

59,3%

Odsetek badanych, którym zdarza się korzystać z urzędzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie zakładali.

18,5%

Odsetek badanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze.

8,3%

Odsetek badanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze powyżej 10 razy.

3,7%

Odsetek mieszkańców, którzy kiedykolwiek grali w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną.

25,9%

Odsetek mieszkańców, którzy znają w swoim otoczeniu osoby, których dotyczy problem uzależnień behawioralnych.

64,8%

Odsetek respondentów, którzy myślą o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy.

32,4%

Odsetek badanych, którzy mają wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładali.

21,3%

Odsetek mieszkańców, którzy zawsze „zajadają” stres i intensywne emocje, nie mogą się powstrzymać od jedzenia.

14,8%

Odsetek badanych, którzy przyznali, iż nie mogą się powstrzymać od kupowania nowych rzeczy, chociaż nie są im potrzebne i przekraczają ich możliwości finansowe.

PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2029 jest:

Tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych, terapeutycznych i interwencyjnych, ukierunkowanych na ograniczanie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych z uzależnieniami oraz wzmacnianie lokalnego potencjału w obszarze zdrowia publicznego.

Celami operacyjnymi Programu są:

CEL I

Wzmacnianie kompetencji i świadomości mieszkańców w zakresie zapobiegania uzależnieniom poprzez prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych, promujących zdrowy styl życia oraz odpowiedzialne postawy sprzyjające ograniczaniu sięgania po substancje psychoaktywne.

CEL II

Tworzenie i rozwijanie zintegrowanej sieci lokalnej pomocy dla osób zagrożonych uzależnieniem oraz ich bliskich poprzez koordynację usług terapeutycznych, wsparcia środowiskowego i współpracę podmiotów publicznych oraz organizacji społecznych.

CEL III

Podnoszenie skuteczności działań wobec problemów uzależnień poprzez systematyczną diagnozę potrzeb, ocenę ryzyka, rozwój kompetencji służb pracujących z rodzinami i osobami zagrożonymi oraz realizację spójnych strategii profilaktycznych i interwencyjnych.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 oraz NPZ, który będzie obowiązywał w kolejnych latach.

CEL I

Wzmacnianie kompetencji i świadomości mieszkańców w zakresie zapobiegania uzależnieniom poprzez prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych, promujących zdrowy styl życia oraz odpowiedzialne postawy sprzyjające ograniczaniu sięgania po substancje psychoaktywne.

Przewidywane rezultaty:

- Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych oraz występowania uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy Miejskiej Hel poprzez systematyczne działania profilaktyczne i edukacyjne.
- Zmniejszenie dostępności substancji psychoaktywnych na obszarze Gminy Miejskiej Hel poprzez skuteczniejsze egzekwowanie przepisów oraz współpracę służb i instytucji kontrolnych.
- Redukcja sytuacji wymagających interwencji wobec osób nietrzeźwych w przestrzeni publicznej, kierujących pojazdami po alkoholu oraz sprzedawców dopuszczających sprzedaż alkoholu nieletnim.
- Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat konsekwencji zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, a także zapewnianie dostępu do aktualnych informacji o dostępnych formach pomocy.
- Opóźnianie momentu inicjacji alkoholowej u dzieci i młodzieży oraz wzmacnianie postaw abstynenckich i prozdrowotnych.
- Realizacja działań prewencyjnych ograniczających rozprzestrzenianie substancji psychoaktywnych na terenie Gminy Miejskiej Hel, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie programów i innych działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowia skierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	UM, KP, MKRPA, NGO, MBP, ŚŚ, placówki oświatowe
		Liczba uczestników programów	
2.	Finansowanie/dofinansowanie imprez profilaktycznych, kulturalnych, w tym koncertów obejmujących edukację zdrowotną w formie profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w NPZ oraz zdrowotnych konkursów promujących trzeźwość	Liczba zorganizowanych imprez o tematyce edukacji zdrowotnej	UM
		Liczba przeprowadzonych konkursów promujących trzeźwość	
3.	Organizacja zawodów sportowych z elementami profilaktyki, które mają na celu uwidocznienie szkodliwości alkoholu, narkotyków oraz zagrożeń płynących z uzależnień behawioralnych (w ramach profilaktyki uniwersalnej oraz promocji zdrowego stylu życia), w tym organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych	Liczba zorganizowanych zawodów profilaktyczno-sportowych	UM, MBP, NGO, placówki oświatowe
4.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych oraz zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE i IPiN	Liczba zorganizowanych/dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych	UM, MKRPA, placówki oświatowe
		Liczba uczestników	

5.	Rozwijanie i promowanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	UM, MKRPA, ŚŚ, placówki oświatowe, MBP, NGO
		Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego	
		Liczba uczestników	
6.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka	Liczba zorganizowanych warsztatów	UM, MKRPA, placówki oświatowe
7.	Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informatycznych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i promowania zdrowych nawyków	Nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych	UM, MOPS, MKRPA, PB, ZI, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
		Koszty przeznaczone na zakup materiałów	
8.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina	UM, MOPS, MKRPA, PB, ZI, KP, NGO, MBP, ŚŚ, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
9.	Organizacja wypoczynku letniego/zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniami, realizującego program profilaktyczny, psychologiczny lub socjoterapeutyczny	Liczba zorganizowanych wyjazdów	UM, MKRPA, placówki oświatowe
		Liczba uczestników	

CEL II

Tworzenie i rozwijanie zintegrowanej sieci lokalnej pomocy dla osób zagrożonych uzależnieniem oraz ich bliskich poprzez koordynację usług terapeutycznych, wsparcia środowiskowego i współpracę podmiotów publicznych oraz organizacji społecznych.

Przewidywane rezultaty:

- Zapewnienie osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz doświadczającym przemocy domowej dostępu do zintegrowanego systemu pomocy terapeutycznej, psychologicznej i socjalnej.
- Wzmacnianie skuteczności działań pomocowych poprzez rozwijanie metod motywujących osoby uzależnione do rozpoczęcia lub kontynuowania leczenia odwykowego.
- Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych oraz udzielanie specjalistycznej pomocy osobom z problemami uzależnień behawioralnych w ramach lokalnych zasobów pomocowych.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Kontynuacja działalności Punktu Pomocy Rodzinie	Liczba osób zgłaszających się do PPR	UM, MKRPA
		Liczba pracowników PPR	
2.	Wspieranie działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba członków MKRPA	MKRPA, UM, MOPS, PB
3.	Przeprowadzanie rozmów interwencyjno-motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych	Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA prowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące do podjęcia leczenia odwykowego	MKRPA
6.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz wspieranie ich działalności poprzez udzielanie dotacji celowych na realizację działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom	Wartość udzielonych dotacji [zł]	UM, NGO, MKRPA

7.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom poprzez wspieranie programów profilaktycznych i terapeutycznych skierowanych do osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem, w tym udzielanie wsparcia finansowego	Liczba dofinansowanych programów lub projektów profilaktycznych	UM, MKRPA, NGO
8.	Zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w zakresie uzależnienia od alkoholu w celu orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego	MKRPA
		Liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	
9.	Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osoby uzależnionej, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia oraz występowanie członków MKRPA w charakterze strony oraz oskarżyciela posiłkowego przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe	Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego	MKRPA
10.	Wszczynanie przez członków MKRPA procedury „Niebieskie Karty” i przekazywanie ich do ZI	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	MKRPA
11.	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa terapeutycznego, psychologicznego oraz prawnego osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin	Liczba osób objętych konsultacjami/poradnictwem	UM, MOPS, PB, MKRPA, PPR, NGO, placówki ochrony zdrowia
		Liczba udzielonych konsultacji/porad	
12.	Udzielanie psychologicznego i terapeutycznego wsparcia dzieciom wychowującym się w rodzinach dotkniętych uzależnieniami i przemocą domową	Liczba dzieci objętych wsparciem	placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, NGO, PPP, PPR

13.	Zwiększanie skuteczności działań skierowanych do beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych uzależnieniem, poprzez uwzględnienie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych	Liczba osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny	MOPS
14.	Rozwój ruchu samopomocowego dla osób uzależnionych (AA) oraz grup samopomocowych dla osób współuzależnionych (AI-Anon) na terenie Gminy Miejskiej Hel, w tym wsparcie działającej grupy samopomocowej „May Day”	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA) i grup samopomocowych dla osób współuzależnionych (AI-Anon) na terenie Gminy Miejskiej Hel	UM, MKRPA, PB, MOPS, NGO
15.	Kontynuacja działalności Świetlicy Środowiskowej „Bocianie Gniazdo”	Liczba uczestników ŚŚ	UM, NGO, ŚŚ

CEL III

Podnoszenie skuteczności działań wobec problemów uzależnień poprzez systematyczną diagnozę potrzeb, ocenę ryzyka, rozwój kompetencji służb pracujących z rodzinami i osobami zagrożonymi oraz realizację spójnych strategii profilaktycznych i interwencyjnych.

Przewidywane rezultaty:

- stałe monitorowanie stopnia zagrożenia problemem alkoholowym i narkotykowym oraz skali problemu uzależnień behawioralnych na terenie Gminy Miejskiej Hel,
- niezwłoczne i skuteczne rozpoznawanie rodzin i osób przejawiających trudności wynikające z uzależnień,
- organizowanie i finansowanie badań diagnozujących problemy społeczne, w tym uzależnienia, wśród mieszkańców oraz umożliwiających określenie rzeczywistego stanu zagrożenia problemem alkoholowym, narkotykowym, a także w zakresie uzależnień behawioralnych,
- zwiększenie skuteczności systemu wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami poprzez rozwój zintegrowanego modelu współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej,
- reintegracja osób dotkniętych uzależnieniami i przemocą domową oraz członków ich rodzin w lokalnej społeczności.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Regularne monitorowanie problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych w Gminie Miejskiej Hel, w tym opracowanie diagnoz problemów społecznych wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej Liczba prowadzonych statystyk związanych z problemem uzależnień w Gminie Miejskiej Hel	UM, MKRPA, ZI, PB, PPR, MOPS, KP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, NGO
2.	Powadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Liczba przeprowadzonych szkoleń	UM, MKRPA

3.	Prowadzenie polityki antyalkoholowej w Gminie Miejskiej Hel, w tym poprzez ograniczenia lub zakazy nocnej sprzedaży alkoholu przez sklepy	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	UM, MKRPA
		Liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	
4.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom, w tym członków MKRPA	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej	UM, MKRPA, KP, ZI, ŚŚ, MOPS, PB, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe,
5.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba uczestników szkoleń	UM, MKRPA
		Liczba przeprowadzonych kontroli	

REALIZACJA PROGRAMU

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2029 jest Pełnomocnik Burmistrza Helu.
2. Za realizację Programu od strony finansowej i merytorycznej odpowiada Burmistrz Helu.
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel będzie realizowany w latach 2026-2029.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców Gminy Miejskiej Hel z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i zmagających się z uzależnieniami behawioralnymi, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urzędzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem oraz w miejscu sprzedaży może odbywać się wyłącznie na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza Helu.

1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży, określona przez Radę Miasta, wynosi¹⁴:
 - 25 – o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
 - 25 – o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 25 – o zawartości powyżej 18% alkoholu.
2. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży, określona przez Radę Miasta, wynosi¹⁵:
 - 70 – o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
 - 70 – o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 70 – o zawartości powyżej 18% alkoholu.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2029 są dochody własne Gminy Miejskiej Hel uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdziale 85153 – zwalczanie narkomanii oraz rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

¹⁴ Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok

¹⁵ tamże

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Ustala się następujące stawki za pracę związaną z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2029:
 - a) Przewodniczący MKRPA otrzymuje wynagrodzenie brutto w wysokości 700,00 zł miesięcznie.
 - b) za pracę w Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie brutto w wysokości 200,00 zł za udział w posiedzeniu komisji. Podstawą wypłacenia jest udział w posiedzeniu komisji.
 - c) za pracę w Zespole ds. Lecznictwa (przeprowadzenie wywiadów, przesłuchań świadków oraz przygotowanie dokumentacji) członkowie zespołu otrzymują wynagrodzenie brutto w wysokości 200,00 zł za udział w posiedzeniu zespołu. Podstawą wypłacenia jest udział w posiedzeniu zespołu.
 - d) za pracę w Zespole ds. kontroli obrotu napojami alkoholowymi (kontrola punktów, przygotowanie dokumentacji) członkowie zespołu otrzymują wynagrodzenie brutto w wysokości 200,00 zł. Podstawą wypłacenia jest udział w podejmowanych działaniach.
 - e) sekretarz MKRPA otrzymuje wynagrodzenie brutto w wysokości 500,00 zł miesięcznie.
 - f) za pełnienie dyżurów w Punkcie Pomocy Rodzinie wynagrodzenie wynosi:
 - instruktorzy terapii uzależnień – 65,00 zł brutto/godz. Podstawą wypłacenia jest lista obecności,
 - psycholog, logopeda – zgodnie z podpisaną umową.
2. Ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2029 pokrywa się koszty delegacji członków MKRPA oraz osób realizujących zadania w ramach Programu.
3. Inne podmioty, osoby fizyczne realizujące zadania Programu otrzymują wynagrodzenie zgodnie z podpisaną umową i przedstawionymi fakturami.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu opierają się na:

- 1) ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- 2) ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- 3) opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy wybrać co najmniej jedną z niżej wskazanych zróżnicowanych metod pomiaru, tj.:

- 1) analizę dokumentów,
- 2) badanie ankietowe adresatów Programu,
- 3) badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy wdrażanego Programu, realizator Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel, tj. Pełnomocnik Burmistrza Helu we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Helu, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innymi jednostkami i podmiotami działającymi na terenie Gminy Miejskiej Hel, sporządzi zbiorczy coroczny raport, który zostanie przedłożony Radzie Miasta Helu w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Ponadto Pełnomocnik Burmistrza Helu sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel i przesyła ją do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

BIBLIOGRAFIA

1. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, European Drug Report 2024: Trends and Developments, 2024.
2. <https://bdl.stat.gov.pl>.
3. Lange R., i in., Nastolatki 3.0 – Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców, NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2023.
4. Malczewski A., Młodzież a substancje psychoaktywne w: Młodzież 2021 – raport z badań ilościowych zrealizowanych przez Fundację CBOS, Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej, 2022, s. 208-223.
5. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.
6. Szmidt J., i in., Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023.
7. Raport o stanie Gminy Miejskiej Hel za 2024 rok.
8. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022, 2023 i 2024.
9. Raport – Sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2024 roku”.
10. Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 r.
11. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Miejskiej Hel w latach 2022-2024	18
Rysunek 2. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca Gminy Miejskiej Hel na przestrzeni lat 2022-2024.....	19
Rysunek 3. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N=31	21
Rysunek 4. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=108	35

SPIS TABEL

Tabela 1. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Helu wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024.....	14
Tabela 2. Liczba osób dotkniętych problemem przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA w latach 2022-2024	14
Tabela 3. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Pomocy Rodzinie w latach 2022-2024.....	15
Tabela 4. Działania nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi przeprowadzone na terenie Gminy Miejskiej Hel w latach 2022-2024	16
Tabela 5. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=10	23
Tabela 6. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=6	25
Tabela 7. Jakie były to substancje? N=5	26
Tabela 8. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=30.....	28
Tabela 9. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=8	31
Tabela 10. Jakiego rodzaju przemoc doznałeś/aś? N=7	31
Tabela 11. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=9	32
Tabela 12. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=9	33
Tabela 13. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=88	37
Tabela 14. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=88	38
Tabela 15. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=104	42
Tabela 16. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=19.....	44
Tabela 17. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=5 ...	46
Tabela 18. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=5	47

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2022-2024.....	12
Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Miejskiej Hel na przestrzeni lat 2022-2024.....	20
Wykres 3. Wiek uczniów: N=31.....	22
Wykres 4. Klasa: N=31.....	22
Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=31.....	23
Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=31.....	24
Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=31.....	25
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=31.....	27
Wykres 9. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=31.....	28
Wykres 10. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=31.....	29
Wykres 11. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=31.....	30
Wykres 12. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=31.....	30
Wykres 13. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=31.....	32
Wykres 14. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=31.....	33
Wykres 15. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=31.....	34
Wykres 16. Wiek dorosłych mieszkańców: N=108.....	36
Wykres 17. Wykształcenie: N=108.....	36
Wykres 18. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=108.....	37
Wykres 19. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=108.....	38
Wykres 20. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=108.....	39
Wykres 21. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) N=108.....	40
Wykres 22. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy,	

korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektrycznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.) N=108	41
Wykres 23. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=108.....	42
Wykres 24. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=108	43
Wykres 25. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=108	45
Wykres 26. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=108	45
Wykres 27. Jak często w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=108	46
Wykres 28. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=108	47
Wykres 29. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą, która: N=108.....	48
Wykres 30. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawał/a Pan/i i/lub stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=108	48